تاریخ رفزه [illegible] محمد محسن رهائی رفزه‌ای

[illegible] ۱۳۴۵ [illegible] ۱۳۸۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

خلاصه

«تاریخ زفره» نگارش ادیب محمد حسن رجائی زفره‌ای

در دی ماه ۱۳۴۵ شمسی برابر رمضان ۱۳۸۶ هجری قمری

بعنوان «نمونه اشعار رجائی زفره‌ای» بطبع رسید. اینک مفصل

«تاریخ زفره» را در این دفتر می‌نویسم تا آنچه در آنجا

از قلم افتاده در اینجا ثبت و ضبط باشد

۲۹-۱۱-۴۵

محمد حسن رجائی زفره

زفره جزو بخش کوهپایه اصفهان و دارای هوائی سالم و آبی گوارا است . در زمان قاجاریه

جزء الکوبه نشین بود ولی اکنون همانطوریکه گفته شد جزو بخش کوهپایه (تابعه) است .

فاصله آن تا اصفهان ۷۲ کیلومتر و مسافت آن با دهات مجاور بشرح زیر :

فشارک «شرق» ۱۲ کیلومتر

ورتون (وردون) «جنوب» ۲۴ کیلومتر

سگزی (سنجری) «جنوب شرقی» ۳۶ کیلومتر

نیستان «شمال شرقی» ۲۰ کیلومتر

قساره (کساره) «شمال» ۲۰ کیلومتر

آبرم «مغرب» ۱۲ کیلومتر

زبان

اهالی به لهجه محلی تکلم می کنند و این لهجه جزو طبقه لهجه های مرکزی ایران است

دهکده ها و مزارع تابعه

۱ اردوه ۲ استه‌کی ۳ باغگل ۴ برزنوش ۵ پساب قدم (علیا) ۶ پساب جدید (سفلی) ۷ چاه سرخ ۸ چاه میانه ۹ حجت آباد (برزنگ = برزنج) ۱۰ حاجی بر علی

۱۱ حسن سرباز ۱۲ دزی ۱۳ رزدوان ۱۴ سرسری ۱۵ کوچه ۱۶ شفت‌ها –

۱۷ علیا ۱۸ ع قاصدی سفلی ۱۹ ع قاصدی وسطی ۲۰ ع قاصدی علیا ۲۱ کپه بلند –

۲۲ کجی علیا ۲۳ کجی سفلی ۲۴ کاظم آباد ۲۵ گوهرآباد سفلی ۲۶ گوهرآباد سفلی –

۲۷ گل اشک ۲۸ لادون ۲۹ لادونی ۳۰ مزرعه عبدالله ۳۱ مزرعه جبلی ۳۲ مزرعه احمد

۳۳ مزرعه حسین ۳۴ مزرعه آسه ۳۵ مزرعه حاجی رجب (ابولا) ۳۶ مزرعه محمدعلی حاجی رجب

۳۷ مزرعه مشهدی ۳۸ مزرعه بابعلی ۳۹ مزرعه حسن ۴۰ محمدآباد ۴۱ وادار ۴۲ یوش دره

دهکده ها و مزارع تابعه هر کدام بین یک تا بیست خانوار زندگی می کنند و مهمترین آنها از حیث جمعیت و آبادانی قریه باغگل – مزرعه عبدالله – است و این سه محل دارای حمام و سایر احتیاجات محلی است و در هر محل و لوحه دبستان سپاهی دانش نیز وجود دارد.

در سال هزار و سیصد و بیست و شش (۱۳۲۶) خورشیدی اهالی قریه تصمیم گرفتند در محل برزنگ (برزنج) که قریه‌ای در پنج کیلومتری شمال شرقی محل است احداث کنند. شروع کردند چند حلقه چاه قناتی حفر و کشف گردید که چاه صد مشغول تعمیر و لایروبی آن شدند. این رشته قنات طبق نظر مطلعین قبل از اسلام آباد بوده و مدت زیادیست از آن هیچ اثری در دست نبود. نام این مزرعه را (حجت آباد) نهادند

تقسیم بندی آب

قنات اربعه قریه موسوم به: (زفره – مزرعه نو – قادریه – نجفت) است و گردش آب ۱۲ به ۱۲ طاق موسوم به بیست و چهار طاق و به ترتیب زیر:

جوانمرد ۲ طاق - میرزا ۲ طاق - خانی ۲ طاق - صمدی یک طاق - محمد رجب یک طاق -
عمو قلی یک طاق - محمد شیر یک طاق - آهنگر یک طاق - پسر رجبعلی یک طاق - حاجی یک طاق
- پسر حمید یک طاق - حسین صیاد ۲ طاق - ورثه محمد رضا ۲ طاق - ورثه محمد باقر یک طاق -
زمان یک طاق - پسر حسین یک طاق - عمو بهلول یک طاق - میرزا قندی یک طاق - میرزا آقانور
یک طاق - جمع بیست و چهار (۲۴) طاق

روز اول فروردین طاق جوانمرد شروع میشود و بعد از ۱۲ شبانه روز به میرزا آقانور خاتمه پیدا
میکند. مجدداً ۱۳ فروردین از طاق جوانمرد شروع و ۲۴ فروردین به طاق میرزا آقانور ختم میشود
این گردش آب تا اواسط یا اواخر آذر ماه گردش میکند و در فصل زمستان که آب برای زراعت
احتیاجی نیست به هرز آب گذاشته میشود.
هر طاق معادل ۳۵ حبه (سهم) از هشتصد و چهل (۸۴۰) سهم قنوات اربعه زفره است.

ترتیب سهم بندی آب بطریق فوق الذکر حدود سال هزار و دویست قمری (۱۲۰۰ ق) شروع شده
و ظاهراً تا قبل از آن معدود مالک داشته که لازم به تقسیم بندی مورد بحث نشده اند.
یک طاق در اصطلاح عبارت از یک روز یا یک شب تمام است که از (خورشید) یعنی از تابیدن
اولین اشعه آفتاب به کوه تا غروب آفتاب است. مثلاً طاقهای صمدی و محمد رجب یک شبانه روز
عمو قلی و محمد شیر یک شبانه روز حاجی و پسر حمید یک شبانه روز حسین صیاد چون ۲ طاق است به تنهایی
یک شبانه روز محسوب میشود. برای رعایت شبانه روز در فصول چهارگانه این قانون نیز برقرار گردید
که چنانچه طاق در گردش ۱۲ روز اولی به روز بیفتد در گردش ۱۲ بعد به شب باشد مثلاً طاق
صمدی روز چهارم فروردین و در گردش بعدی شب ۱۶ فروردین و در عوض طاق محمد رجب که دنبال آن
بوده در چهارم فروردین به شب و در شانزدهم فروردین به روز تغییر کرده است. مالکین آب را
(لودر) و میرآب (تقسیم کننده آب) را طاقدار گویند - هر شخصی که مالک یک حبه (سهم)

آب بشود. به حساب تقریبی باید (۲۰٫۵) دقیقه آب اگر از بردش ۱۲ رعد آشنا کند ولی عملاً میرآب (طاقدار)

به لوده خود (۱۹٫۵) دقیقه آب می‌دهد و در حقیقت (حق‌آب) او یک دقیقه آب باقی می‌ماند که پاداش وی

الزحمه اوست.

محصولات:

گندم - ذرت سفید (تخم علف) - جو - سیب زمینی - بادام - در درجه اول محصول عمده است.

گردو. زردآلو. سیب. گلابی. هلو. نخود. لوبیا. عدس. ارزن. و چند میوه کم مصرف

البته مختصر است. توت - درختها. کوچه‌ها. سرجوی آب و در هر گوشه و کنار به زیاد وجود دارد

معمولاً خانواده‌ها برنج و گوشت به سختی به دست می‌آورند از آن استفاده می‌کنند و نیز انگور است تربت و تکه

و خشکه‌ای از آن برای عموم آزاد است. ترک‌ها یک مرداد خوبی برای زارع محسوب می‌شود

و خوشبختانه کشت آن ممنوع گردیده است.

عقاید:

۱- اگر طفل گوسفندی را بخواهند یک یا چند شب نگهداری کنند باید به آن یک سنجاق قفلی (یا یک شیئی آهنی) به آن وصل کرد تا از شر اجنه محفوظ باشد.

۲- کسی که می‌خواهد از خانه خارج شود در اولین برخورد او نباید چشمش به زن یا دختری بیفتد چون نحس است و اگر مرد یا پسری را نگاه کند کارها بخوبی انجام شود.

۳- اگر زن نازایی در حمام برود و از طاس زائوئی که کام آن آب به سرش بریزد حامله می‌شود

۴- اگر شکارچی چند بار به شکار برود و هر بار دست خالی برگردد تفنگش یا تله‌اش بسته شده. صیاد باید جانور یا پرنده‌ای که فراوان و در دسترس اوست و لویب گنجشک یا مارمولک باشد صید کند تا ترکش (باز) شود.

۵- حلوائی که در ماه شعبان برای مردگان خیرات می‌کنند. مرده بوی آن را استشمام می‌کند

۶- اگر به جایی برویم و چراغ برابر ما باشد اگر نفت آن تمام شد و خاموش گردید باید از نفت ریک

و روشن کرد . دیگر روشنائی زندگی پنهان به خانه بر میگردد

ماه مبارک رمضان و روزه داری

مؤذن قریه ساعت ۲۴ (نصف شب) روی پشت بام مسجد رفته مناجاتی میخواند این مناجات که به (مناجات اول) معروف است نشانه این است که شب به نیمه رسیده و حمام مردم باز شده و کارگران حمام برای نظافت مشتریان خود آماده اند . ۵ ساعت باذان صبح مانده مؤذن مناجات دیگری روی پشت بام مسجد میخواند که به (مناجات سحری) مشهور است نشانه آن است که موقع تهیه سحری و روشن کردن ساور شده است - یک ساعت و نیم باذان صبح مانده باز مؤذن روی بام مسجد رفته و سه مرتبه با صدای بلند میگوید (آب و آتش و تریاک) همه مردم با شنیدن آب آتش و تریاک مشغول صرف غذا و خوردن چای میشوند .

فال کاکولی

کاکولی بمعنی ظرفی سفالین است که در آن گوشت بار میکنند و در حقیقت (دیزی سفالین) میباشد . در شب چهارشنبه آخر ماه صفر در هر خانواده «فال کاکولی» میگیرند باین ترتیب که یک دیزی برداشته و در زیر چادر خود پنهان می‌کنند که آسمان نتواند در داخل آن نگیرد پس هرچه در دسترس او باشد نظیر یک سکه پولی - یکدانه انگشتر - یکدانه [illegible] - یکعدد سنجاق - یکدانه دکمه - یکدانه میخ و .... برداشته و هر کدام از آنها را به نیت شوهر و فرزندان و اقوام خود در داخل دیزی میگذارد - دیزی باید همان شب چهارشنبه آخر ماه صفر تا صبح زیر ناودانی گذاشته که تحت قبه باشد و در آخر روی آن گذاشت تا آسمان نتواند محتویات دیزی را تماشا کند - در شب [illegible] ربیع الاول هم یک نفر که سواد دارد که از خواندن دیوان خواجه حافظ برآید بخانه خود دعوت می‌کنند . خواننده دیوان حافظ هم خنده بر لب میگذارد و سوره‌ای قرآن برای خواجه شیراز نثار میکند و به شاخه نبات قسمش میدهد که حقیقت را بگوید پس دست در لای اوراق دیوان برده و فالی میزند . همراه با او دختری که هنوز بخانه شوهر نرفته دوم کتاب بسته یکعدد اشیاء داخل دیزی را برمیدارد ولی به حاضرین نشان نمیدهد فال گو غزلی از دیوان خواجه میخواند و چون بانجام رسید دختر هم شیئی که در دست پنهان کرده به حاضرین ارائه میدهد و از روی نیت و نشانه‌ای که قبلاً نهاده اند معلوم میشود که فال مورد طلب به کدام یک از افراد خانواده تعلق دارد و بعضی که دختر یک یک محتویات دیزی را برمیدارد و دارنده‌اش) غزلی خوانده شده و فال اعضای خانواده معلوم میشود

ضرب المثل‌ها

شو نشینی مَ عقلیکم شو = شب نشینی مرا عقل رفته (کنایه از دیر رفتن شخصی به جائی)

گا چلوش کوره = گاو را دیوانه می‌کند (کنایه از اینکه طرف را سردرگم و گیج می‌کند)

مع پیوندتی دارد = مع پیوندتی دارد (کنایه از اینکه رفتار و کردار و اخلاق علی و تقی به هم شباهت دارد)

سگ ورگ میشوره نجات اینکه باو میگوره = یک لاگ در یک شب نجات ، آفتاب لنه [illegible]
(کنایه از اینکه فلان شخص در هیچ جا قرار و آرام ندارد)

پاداش ها

۱- اگر شکارچی گرگی را صید کند بعد از کشتن او پوستش را کنده و در آن کاه ریخته و پس [illegible] را بصورت
گرگ کاهی درآورده به در خانه یک یک گله دارها برده و پاداشی دریافت می کند به این کار (گله گرگی) می گویند

۲- در عید نوروز به هر یک از حمامی و سلمانی محل باید ۱/۲ دو قرص نان زحمت فوق العاده برای نظافت کردن
شب عید آنها منظور شده اند پرداخت کرد.

۳- در صورت باریدن برف باید مقداری ذرت سفید (معادل یک کیلو) به حمامی محل داد این کار بدان
جهت است که برف حمام را پاک کرده و [illegible] شده است میتواند با خوردن (کاچی) خود را گرم کند

۴- ۵ قرص نان و یک کاسه آش زن حمامی از زائوی که بحمام رفته و از او پذیرایی نموده طلبکار است

۵- در دهات کار عمومی ۵ قرص نان و یک کاسه آش پاداش سلمانی محل است که در شب [illegible] از مدعوین
پذیرایی و خدمتی انجام داده است.

آبگرم

چهار چشمه آبگرم در ۱۲ کیلومتری غرب نطنز وجود دارد. [illegible] گلستان عده بسیاری از راه دور و نزدیک
برای رفع امراض جلدی بدین محل آمده و در آن آب استحمام می کنند. سه چشمه آنها از زمان قدیم وجود
داشته و شاه عباس کبیر [illegible] ایران ۹۹۹ کاروانسرا (رباط) و [illegible] المنجد

ریخته بر روی این سه چشمه سقاخانه ها و روی آنها راهرو (دالان) قرار داده و به گنبد مسقف نموده است
خارجه برود؟ وقت استحمام مردان بسته و بخواهند در این حوض آب تنی کنند و یا از یک حوض به حوض
دیگر بروند از نظر نامحرم و گرد و غبار و هوا محفوظ باشند و یا بالعکس هر وقت نوبت بانوان (خانم ها) باشد
این سه حوض را: حوض مراد. حوض کچلی. چهار حوض. نامند سقاخانه روی حوض اولی (حوض مراد)
هنوز باقی و در نهایت استحکام و زیبایی است ولی سقاخانه روی دو حوض دیگر (چهار حوض - کچلی)
و راهروی مسقف خراب شده ولی علائم و آثار آن باقی و برجاست.
در زمان تولیت مرحوم سید مجتبی آبگرمی (که شرح حالش در صفحات آینده نوشته خواهد شد) [illegible]
۵- و [illegible] آنها حوض دیگری کنده شده و آب آن نسبت به سه حوض دیگر گرمتر و وسعت آن [illegible]
و بنام (حوض امام رضا) مشهور است.
اگر چه شنیده شد اوائل [illegible] استان اصفهان در نظر دارد در محل آبگرم دوش آب ساخته و بدین طریق سلامت
مردم را که عموما از داخل حوض استفاده می کنند حفظ کند [illegible] اقدامی شده و ان شاءالله بزودی عملی خواهد شد
شخصی بنام (طوفان ترک) در محل آبگرم مدفون شده و آرامگاه و گنبد و سقاخانه دارد و [illegible]
و شرح حالی از وی غیر از روایات [illegible] نقل شده و اعتباری بر آن نیست دیده
نشده است

مساجد

در زفره چندین مسجد بزرگ و کوچک و قدیمی با نامهای مختلف مانند - مسجد اوداز - مسجد حوض - مسجد پائین - مسجد ذوالکفل - مسجد تخته - مسجد چاله گود - مسجد علی اکبر (استاد) - مسجد کوچه تاریک - مسجد قبر سواله و .... هست ولی معروفترین آنها مسجد جامع است که به اصطلاح محلی آنرا (مسجد زنجیر) میگویند - در زمانهای قدیم که زنجیری به چهارچوب مساجد و تکایا متبرکه وصل میشده. و نظیر آنها زنجیری هم به در این مسجد وصل کرده بودند بهمین جهت آنرا مسجد زنجیره گویند. اگرچه این مسجد کاشیکاری نشده و فقط در وسط سقف هریک از ایوانها طاقنما کشتاب لعاب شده و جزء آثار عتیقه شده است. در مسجد مورخ ۷۹۰ هجری و عبارت (سنه تسعین و سبعمائه) حک شده و منبر چوبی زیبا و ظریف داخل مسجد مورخ ۷۹۱ هجری و عبارت (این منبر لوجه الله تعالی در اول دهه شهر ذی الحجه سنه احدی و تسعین و سبعمائه) نقش شده است

تعریف زفره و اشعار شعرا

مرحوم حاجی که اصلا از اهالی این جا بوده و در اواخر عمر به ... (کیسه) ... ابیات زیر را در تعریف زفره سروده.

زفره ما خوب و مشتق از زفرات — خوشگوار آب او چه آب حیات
گر سه جرعه ز آب او خوردی — مزه و طعم او چه آب فرات
خوش نسیم و هوا بود زفره — همه مرغزار و باغ با ثمرات

سوی مسجد شدم برای نماز — بلکه شاید شود مرا حسنات
مسجد با طراوتی دیدم — بود مفتوح باب آن بر نجات
چون مسافر بدم نمازم قصر — شد ادا هم صلوة با صلوات
منبر معظم چهار پله — باشد آنجا که زینت در صفات
فرش آن از نکوی زیلوها — گسترانید در تمام جهات
مرحبا خلق با حقیقتشان — خاصه طلاب و حاجی و سادات
مخلصم من بهر یک از ایشان — گر قبولم کنند از این کلمات
من دعاگوی بهر یک هستم — تا که باشم بهره و ثوابات
هم بمنظور محمد است و علی — قریه شاد به منزل و سکنات
دارم از بهر یک التماس دعا — با دعای خیر با برکات

شعر در روی مرحوم حاج رجاء زفره‌ای (بدیع نگاری)

در استقبال خواجه حافظ شیرازی که فرموده (خوشا شیراز و وضع بی‌مثالش) گفته است

خوش از زفره و آب و هوایش   خدا اورا نگهدار از بلایش

که از چشمه اش از سیاه بید   چو فردوس برین باشد صفایش

اگر نشنیدی ای نامی ز پیر   بیا بنگر ز بستانش نهالش

گر ماندی گر تو از روح و روان   شنو عطر نسیم جان فزایش

به شهر فارس (۱) چشمی می باید   چه شیراز است و چون خطه رجالش

یادی از زفره در نوشته دیگران

۱- فرهنگ آبادیهای ایران تألیف دکتر لطف‌الله مفخم پایان - صفحه ۱۹۸ ردیف ۳۴۲ زفره
طول جغرافیائی <u>۵۲</u> درجه و <u>۱۸</u> دقیقه - عرض جغرافیائی ۳۲ درجه - ۵۵ دقیقه

۲- تاریخ اصفهان تألیف مرحوم حاج شیخ حسن خان جابری انصاری چاپ ۱۳۳۲ قمری ص <u>۱۸۹</u>
جای قنات معروف و حصاری بزرگ نهره. و دارای سنگلاخ دیر و مزرعه و جبل و جنوب آن
وقتی و فشارک و سبزی و زفره .....

۳- تاریخ اصفهان تألیف محمد مهدی مشهور به ارباب تألیف ۱۳۰۳ قمری سال چاپ ۱۳۴۰ شمسی
صفحه ۳۲۳ ...... و دیگر آبادیهای بسیار دارد که اگر فرد از یکدیگر شمرده شود آن زفره
و فشارک و شستان ... قلعه تعبیه در کنار دشت و دانه ... واقع شده است.

جمعیت

طبق سرشماری آبان ماه هزار و سیصد و سی و پنج (۱۳۳۵) جمعیتش چهار هزار و دویست نفر (۴۲۰۰)
لیکن در اثر خشکسالی چند ساله اخیر طبق سرشماری عمومی امسال (آبان ۱۳۴۵) جمعیت محل
نقصان پیدا کرده. و بسیاری از اهالی جهت پیدا کردن کار به شهر و نقاط مختلف کوچ کرده اند.

مزراچه

بعضی از اهالی معتقدند زفره در زمانهای قدیم مزراچه (شاید در اصل مزرعچه یا مزرچه) نام داشته
چنانچه اکنون محله ای بدان نام باقی است. نگارنده معتقد است شاید دهکده ای در جنب زفره
بدان اسم وجود داشته و بمرور دهور و گسترش زفره این دهکده نیز ضمیمه زفره شده است
و امکان دارد که قنات بوقرنگ (گوقرنگ) که قبلاً بدان اشاره ای رفت مخصوص مزراچه بوده
و چون در اثر عوامل طبیعی این رشته قنات مخروبه و از بین رفته نام (مزراچه) نیز خود بخود
بدست فراموشی سپرده شده است.

<u>علماء و شعرای زفره</u>

آخوند ملا ابراهیم زفره ای

آخوند ملا ابراهیم از فقهاء و خوشنویسان عصر خود بوده چنانچه بسال ۱۲۵۵ قمری که نوشته ... با ... حاجی میرزا ...

قمری ایروانی صدرالعلما وقت از زنوز عبور کرده اند بلبرانغ او رفته و مدتها با او گفتگو و مباحثه پرداخته اند. سجع مهر او (المتوکل علی الله ، ابن آملی بهلول ، ابراهیم) بوده و این شیخ بهلول همان شخصی است که در تقسیم بندی آب زنوز و صاحب طاق آب بنام (شیخ بهلول) ذکر آن گذشت. اکنون نیز یک جلد قرآن و یک جزوه دیگر قرآن خطی نفیس بخط ملا ابراهیم در زنوز در خانواده فرزندان موجود است و نیز یک جلد زاد المعاد مرحوم مجلسی بخط او موجود است.

آبرگی

سید مجتبی چون تولیت آبرگم را عهده دار شده بود بدان جهت نام خانوادگی خود را (آبرگی) نهاده اصلاً از سادات کلیشاد کفچه آباد است مرحوم سید مجتبی با وجود اینکه سواد زیادی نداشت مع الوصف در روضه خوانی و مناسب خوانی ید طولائی داشت و مخصوصاً لحن گرم و گیرای او همه را مجذوب میکرد. شجره نامه او بدین شرح است: سید مجتبی بن احمد بن محمد جواد بن محمد باقر بن محمد باقر بن میر محمد الدین بن محمد طاهر بن محمد الدین بن علی بن محمد الدین بن حسن بن جلال الدین بن مرتضی بن حسن بن شرف الدین بن محمد الدین بن تاج الدین بن حسن بن عماد الدین بن شرف بن علاء الدین بن محمد بن حسین بن محمد بن حسین بن محمد بن حسین بن علی بن عمر والاکبر بن حسن الافطس بن علی بن حسین بن علی بن ابیطالب علیه السلام - این نسب نامه برای پسر سید مجتبی مذکور که نامش سید محمد باقر و برادر سید مجتبی مرحوم آقا جواد که نام خانوادگی آقا جواد مذکور (مرتضوی و علوی) است صحیح است.

و در حقیقت اولاد و نوادگان و نتیجه گان شیخ که از آنها در زنوز حیات دارند و یا بعداً بدنیا آمده اند و نام خانوادگی آنها (آبرگی) و (مرتضوی و علوی) است بشرح شجره نامه مربوطه که نسب آنها معلوم و معین است.

آذر زنوزه ای

عبدالجواد طاهری فرزند محمد متخلص به آذر حدود سال ۱۳۳۲ قمری در زنوز بدنیا آمد و در جوان عمر از بازوی خود نان میخورد و در ایام سوگواری جزو مرثیه خوانان حضرت سیدالشهدا علیه السلام است. در تضمین اشعار به ناصرالدین شاه قاجار گفته:

خوش آن کسی که نور حسینش به برات است / دائم مدیح خوانی باولاد حیدر است
چشمش پر اشک از غم سبط پیمبر است / خرم دلی که منبع انوار کوثر است
کوثر کجا زدیده پر اشک بهتر است

هر دیده‌ای که در غم آل شاه پر گلاب است / اشکش بروز حشر تسکین در بر جبابت
هر حسین بدیده بودن چه با صفاست / نام حسین و کرب و بلا مرهم دل ماست
نام خدا اگر از آن دلربا تر است

شکر خدا که هرچه بدل بد مرا امید / بر منتهای مطلب خود عاقبت رسید
صبح امید من ز افق باز شد پدید / رفتم بکربلا به سر قبر هر شهید
دیدم که مرقد شهدا مشک عنبر است

اختر زفره‌ای

میرزا عبدالجواد اختر (برادر ناظم زفره‌ای مؤلف) فرزند ارشد مرحوم آقا شیخ رجا، ۲۵ رمضان ۱۳۱۶ قمری در زفره به دنیا آمد

و در نزد پدر خود تحصیل دانش کرده و در فنون مختلف و بخصوص ادبیات فارسی و عربی سرآمد اقران گردید

و در شب پنجم ربیع الاول ۱۳۴۳ قمری دعوت حق را لبیک گفته و در قبرستان عمومی مدفون شد. از اشعار اوست

مدتام رسیده به روی اربعین آمد — رسیدی بار اندوه و غم با غم قرین آمد

چنین روزی شدی وارد به دشت کربلا زینب — سر قبر پدر عابد با حال حزین آمد

بگفتا ای پدر جان از سفر برگشته‌ام اکنون — پدر جان از سفر بنگر بزودت عابدین آمد

اخضر زفره‌ای

میرزا عبدالرزاق رجائی زفره‌ای (برادر مؤلف همین کتاب) متخلص به اخضر فرزند دوم آقا شیخ رجا

در ۲۷ ج ۲ - ۱۳۳۰ قمری در زفره تولد شد در خدمت پدر و برادر ارشد خود عبدالجواد

اختر تحصیل کرده و کتب چندی تألیف نموده که تا کنون هیچ کدام از آنها به طبع نرسیده است

۱- حسن المنتظر در اشعار اخضر مجموعه اشعار در دو جلد

۲- رجائیه در شرح حال پدر خود رجا زفره‌ای در دو فصل فصل اول در شرح حیات و فصل دوم [illegible] او

۳- فصول اربعه در تاریخ زفره «در این کتاب مختصراً از شرح حال بزرگانی که قبلاً درگذشته‌اند اشاره شده»

۴- میزان الحساب در علم کتاب [illegible]

۵- دافع العلل فی الطب الملل در زمینه [illegible]

۶- شک و یقین مثنوی است در وزن نظم جدید و شیرین (۵۰۰ بیت) در جواب [illegible] شاه شرف‌الدین رازی تبریزی داده

از اشعار اخضر است:

دوش از آن عالم علوی به سفلی شد ندا — می‌شنیدم از سروش غیب آواز و صدا

هاتف غیبی مرا آگاه کرد آنگاه و گفت — مژدگانی باد اخضر را و بر زوار هلا

نقش [illegible] این فرد [illegible] — چیست مقصود و مراد تو بیان کن مدعا

راز پنهان آشکارا فاش کن سر نهان — تا که مستور باشد پرده بردار از خفا

میر جنید زفره‌ای

میر جنید از بزرگان عرفا و در اواسط یا اواخر عهد صفوی در زفره زندگی میکرده. اطلاعات چندانی در دست نیست. ظاهراً باید از مشایخ و یا از قطب‌های سلسله [illegible] بوده باشد خانقاه او الان موجود و در محله‌ای بنام (در کوه) که آنجا در دامنه کوه [illegible] هم گویند بنا شده و اکنون در تصرف ورثه محمد باقر تولیت می‌باشد و آنجا چهار طاقی گویند و هم در محل بنام چهار طاقی و در اول قبرستان عمومی زفره بنا شده مدفون بوده - شخصی [illegible] در چند سال قبل به باران آن و سنگ لوح او در اثر ریزش باران معدوم شد. خواندم مورخ دوازده [illegible] اضافه [illegible] (۱۱۱۱ قمری) بوده [illegible] که بر روی لوح قبر

او که حاجی را ثبت دفتر نبوده و مسموع بوده که مادرم حج را هم به جا آورده است. به هر حال پرچند محمد پرچین
است ولی کاملاً درچین شخص فاضلی بوده است - آنچه مسلم است همسر زن از زفره که اصالتاً
(گوهر) هم نام داشته با پرچین و پرچند نسبتی داشته. و شاید دختر یا خواهر که از آمده بوده است
به کشور هندوستان رفته و در دربار پادشاه آن جا عزت و احترام داشته و ثروت بی حد بهم رسانده چنانچه پول
وقتی ساختمانها فرستاده و بناهای عالی با این پول ساخته و آنها بوده. و اکنون محله بزرگی را که شهر
بوده که هم محله پرچین مشهور است. هم مزرعه (گوهر آباد) نیز روایت کنند با پولی که بوده از
ساختمان محله پرچین زیاد آمده احداث کرده است. اکنون چند بنا نیز که از عمر صفوی به بعد و شاه
عتیقه در این محله پیدا شده است.

چاکر زفره‌ای

حاج عبدالله زفره‌ای متخلص به چاکر صدای دلنشین و گیرایی داشته و به روضه خوانی و مرثیه خوانی روز
می‌گذرانده. در سال ۱۳۴۵ قمری برای چندمین بار برای ادای مراسم حج باتفاق برادرش محمد حسین
به مکه معظمه رفته و دیگر برنگشته است و هر دو این برادر فوت شده اند. متأسفانه اشعاری از وی
به دست نیامده که در این کتاب نوشته شود. کسانیکه نام خانوادگی خود را (عبداللهی) انتخاب کرده اند
از این سلسله می‌باشند.

حکیم زفره‌ای

حاج محمد حسین متخلص به حکیم اصلاً از اهالی کسار (قهساره) بوده و از آنجا به زفره آمده و در زفره اقامت کرده
و پایان عمر در زفره بوده و در طبابت و گیاه شناسی مهارت داشته. در ضمن طبابت شعر هم می‌گفته
تخلص خود را حکیم نهاده. در سال ۱۳۴۹ قمری فوت شد. مرحوم حکیم با رجاء زفره‌ای بسم حبیب آبادی -
اختر فرزند رجاء - ملا حبیب آبادی - و سید ... چون بزرگوار و قبیله و حبیب آباد در خواندن رضاعت
می‌نشستی داشته. روزی برای طبابت به کوهپایه (قهپایه) رفته در آنجا این شعر را گفته اند.

یک الاغ رفت پیش خدا | گفت ای بار الله وای بر ما
یک حکیم زفره‌ای است در اینجا | من که نتوانم داد و حشت
اذن ده تا که جان او برم | یا مرا منصب دگر فرما

از اعقاب حکیم کسانی هستند که نام خانوادگی خود را حکیمی (با شناسی سادات) گرفته اند

حاج آخوند زفره‌ای

شیخ ملا ابوالقاسم مشهور به حاج آخوند زفره‌ای فرزند ملا ... ملا محمد عرب زفره‌ای است. در زهد و
تقوی کم نظیر بوده و در ریاضت و چله نشینی عدیم النظیر بوده. وی کم از زفره دل بریده و در اصفهان
ساکن گشته. نام خانوادگی خود را به الجبت (ابهاج زفره‌ای) انتخاب کرده و در اصفهان ...

به تربیت و پرورش اولاد (در ضمن تحصیل خود در حجره به تدریس شاگردان) فرزند مدرسه میرزا مهدی (مرحوم بیدآبادی اصفهان)

درس می‌داد. و شاگردان بسیاری تربیت نموده که چند نفر از آنان اهل زفره بوده و عده‌ای اهل اصفهان و سایر نقاط

اسامی شاگردان او ۱ - مرحوم حاج شیخ [illegible] الواعظین اصفهانی مؤلف تاریخ [illegible] اصفهان

۲ - مرحوم سید محمد صدر هاشمی دبیر دبیرستان‌ها و استاد دانشکده ادبیات اصفهان مؤلف تاریخ جراید و مجلات و غیره

۳ - مرحوم حجة الاسلام سید مرتضی مرتضوی زفره‌ای (در شرح حال بعداً خواهد آمد)

۴ - مرحوم سید مصطفی حسینی زفره‌ای متخلص به الکن (" " " " ")

۵ - حاج حیدر ریاضی زفره‌ای (" " " " " ")

۶ - حاج شیخ ابراهیم رضوانی زفره‌ای (" " " " " ")

۷ - داماد او میرزا محمد حسین نشاط مدیر دبیرستان ادب اصفهان (اکنون در قید حیات است و ایشان هم از اهل زفره است)

۸ - داماد دیگر او میرزا محمد حسین حکیم (ملا محمد زفره‌ای) (ایشان فوت شده و فرزندش حکیم [illegible] و از اهل زفره است)

از تألیفات حاجی آخوند زفره‌ای:

اصول الدین - حب الوطن - رساله در توحید که به شعر است - رساله در ضبط اسامی ماه‌ها و خطابه‌ها و تعلیق النهار

وظیفه در ۲۸ رمضان ۱۳۵۲ قمری در اصفهان درگذشته و در قبرستان تخت فولاد مدفون گردید

خواجه‌ای زفره‌ای

میرزا محمد خواجه‌ای زفره‌ای فرزند میرزا فرج‌الله حدود سال ۱۳۱۴ شمسی در زفره به دنیا آمد

در کودکی همراه پدر به کشور عراق مهاجرت کرده و در مدارس ایرانیان عراق مختصر درس خوانده

پس به ایران بازگشته و در تهران اقامت گزید. خود زفره و سپس در اصفهان ساکن شد و اکنون به خبازی روزگار

می‌گذراند. و از اعضاء انجمن ادب صائب اصفهان است. از اشعار اوست که در وفات پدر زن خود

حاج سید عبدالوهاب فاضل برزانی سروده.

بشد خاک عزا ما را به سر زین ماتم عظمی / چو شد از جمع ما گم «فاضل» آن دریه زهرا

زدولت از چه بر چشم آن حقیقت‌گو بر بایده / ولیکن باز کرد او چشم خود در عالم معنی

خداداد زفره‌ای

ملا خداداد زفره‌ای از دانشمندان زمان خود و مورد احترام اهالی بوده و به رتق و فتق امور شرعی

مردم روزگار می‌گذرانیده. آنچه مسلم است در قرن سیزدهم هجری می‌زیسته و بعد از درگذشت

او ملا محمد اکبر (که شرح حالش در آینده نوشته می‌شود) با اینکه با وی نسبتی نداشته چون

عالمی بوده جانشین وی شد و امور شرعی مردم را عهده‌دار شد. بعد از فوت ملا اکبر مرحوم

شیخ رجب که وی نیز با هیچ یک از آنان هم نسبتی نداشته بجای آنها امور

شرعی مردم را عهده‌دار گشته - شرح حال مرحوم رجب (والد نگارنده) در جای خود نوشته

خواهد شد

رجاء زفره‌ای

محمد مشهور به رجاء و ملقب به نجم الشعرا فرزند حسن بن محمد بن علی بن نعمت الله در محرم سال ۱۲۸۱ قمری
مطابق جوزا - سرطان ۱۲۴۳ شمسی در قریه زفره قهپایه اصفهان تولد شد در دوران کودکی مرض آبله گرفتار و هر
دو دست از حرکت بماند. از قضا شاهزاده اسکندر میرزا که طبیبی بسیار دان بود برای گردش به آن قریه
عزیمت آمده وی را معالجه کرد دست چپ نکو گردید و دست راست فلج ماند و تا دوام العمر با دست چپ
می‌نوشت. تحصیلات مقدماتی را در مکتب محل شروع و پس از کسب علم عازم اصفهان گردید. و در مدرسه
کاسه‌گران آن شهر اقامت کرد و با حاج میرزا محمد خان جلیل الممالک شیبانی هم حجره بوده است
بعد از مدتی تحصیل بسیاری از علوم مانند صرف و نحو و هیئت و نجوم و استخراج تقویم و حساب و عروض و قافیه
و غیره را تکمیل کرد و در سال هزار و سیصد و هفت (۱۳۰۷) پس از ۲۶ سال اصفهان را ترک و دوباره
به زفره مراجعت کرد و به مطالعه و تألیف روزگار گذرانید. آثار منظوم و منثور آن مرحوم باید ... باشد
که مهمترین آنها عبارتند از ۱- دیوان اشعار اگر چه دیوان اشعار او از دست ورثه خارج شد
ولی اشعار او نزد ... و خلف و اولاد او هست ... مقداری از اشعار او باقی است:
الف - گلچین رجاء زفره‌ای ب - نمونه اشعار رجاء زفره‌ای ج - منتخبی از اشعار رجاء زفره‌ای
به اهتمام ... بطبع رسید و در ... کتابخانه‌های ... عمومی و علاقمندان توزیع شد

۲- ... الدعوات فی السرائر والمراتب
۳- قواعد الرمل در فن رمل (یک جلد نسخه خطی آن که به اهم الارث انتساب کرده به کتابخانه مجلس اهدا گردید)
۴- تحفة النجوم (یک جلد نسخه خطی آن که به اهم الارث انتساب کرده به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران اهدا شد)
۵- سپهر اللغه فرهنگ لغت جامع که تا آخر عمر مشغول تدوین آن بود
۶- تحفه ... و ... آن (نسخه خطی آن را که به خط مؤلف بود به کتابخانه دانشکده معقول و منقول تهران اهدا کردم)
۷- ولستان الشعرا در عروض و قافیه و نقد الشعر (نسخه خطی آن به کتابخانه دانشکده ادبیات تهران اهدا شد)
۸- گلستان الادبا در معانی و بیان (" " " " " ")
۹- مختصر اللغه (اسهل اللغات) ۱۰- کتاب الارث
۱۱- ... در نظم ... مرحوم شیخ بهائی (یک نسخه خطی آن به کتابخانه ... تهران و نسخه دیگر به کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران تقدیم گردید)
۱۲- منتخب المقدمات در صرف و نحو
۱۳- ... (... ۵۰ ...) ...

مرحوم رجاء از همسر اول خود ۳ پسر و ۳ دختر که اسامی آنها به ترتیب سن (حبیبه - عبدالجواد -
معصومه - عبدالرزاق - خدیجه - ...) ... و چون همسر اولی او فوت شد همسر
دیگری انتخاب کرد که از همسر دومی ۲ پسر مرحوم محمد حسن (نگارنده این سطور) و ... رجاء
صد و ... اصفهان باقی گذاشته است.
وفات مرحوم رجاء در ۲۷ یا ۲۸ ...

در محرم سال ۱۳۶۱ قمری برابر ۲۵ بهمن ۱۳۲۰ خورشیدی دعوت حق را لبیک گفته و در جوانی [illegible]
گردید. از اشعار اوست:

ای دلا فصل بهار است و بهار من و تو — عمر چون گل بشتاب است ز گلزار من و تو

چشم انجم نگران است بحال تو و من — نور خورشید [illegible] ز نهار من و تو

ای صبا [illegible] خرداد که بگذشت [illegible] — مردم دیده [illegible] بیاری من و تو

بگذار تا که گل و لاله [illegible] — از سر [illegible] گلزار [illegible] من و تو

خرم آندم [illegible] عشق و ترانه [illegible] — چه شود [illegible] ز دیدار من و تو

بی گمانم که امسال [illegible] — بی خبر آمد و چه رو داده به دیدار من و تو

عبرت [illegible] چه [illegible] — [illegible] عبرت مردم ز [illegible] من و تو

نفس گرم [illegible] — این چه عبرت [illegible] دچار من و تو

ای رجا [illegible] ز چشم [illegible] — عمر [illegible] ز دیدار من و تو

رجائی زفره ای

گردآورنده این اوراق محمد حسن رجائی زفره فرزند مرحوم محمد رجا [illegible] در فروردین [illegible] (۱۳۱۰)
خورشیدی برابر [illegible] ذی القعده ۱۳۴۹ قمری در زفره [illegible] بجهان گشوده [illegible]
اکنون در اصفهان ساکنم. دو فرزندانم به ترتیب سن: پوران - محمد علی - سیروس - داریوش

و از تألیفات اوست: ۱- [illegible] تذکرة الالقاب [illegible] ۲- تاریخ زفره [illegible]
[illegible] ۳- [illegible]
[illegible] از اشعار اوست:

روزی [illegible] بمیان آمد این کلام — گفتا که چند روزه بود [illegible] صیام

گفتم [illegible] ترا قسم — بر روی [illegible] هلال رخت [illegible]

گفتم ترا [illegible] صفت شهنامه ای کرده ام — [illegible] زبان [illegible]

گفتا [illegible] — شهنامه را [illegible] در میان نیست

گفتم به [illegible] — خواهم ز لعبت [illegible]

گفت [illegible] — [illegible] ترا [illegible]

[illegible] گفتم — چشم [illegible]

گفت [illegible] — [illegible] دام [illegible] گسترد

رضائی زفره ای

محمد حسین رضائی زفره ای فرزند [illegible] بسال ۱۳۰۸ [illegible] در زفره [illegible] بجهان گشوده.
و از دانشکده ادبیات اصفهان (رشته زبان انگلیسی) فارغ التحصیل شده [illegible]
ادارات آموزش و پرورش اصفهان [illegible] دیوانی آراسته و شیرین است.

رمضانی زفره‌ای

حاج شیخ محمد رمضانی ابن حاج ملا کاظم بن محمد بن محمد علی عبدالصمد در زفره و اصفهان کسب تحصیل نموده

کسب نموده و بعدا به زفره بازگشته و به سرپرستی امورات خود مشغول گردید و از سال ۱۳۱۹ تا سال ۱۳۳۵ شمسی

که پایان عمر او بود سرپرستی امور مشغول بود و در زمان شهادت ... پسر او

برادر میرزا حسن رمضانی ... خلف الصدق آن مرحوم است

ریاضی زفره‌ای

محمد علی ریاضی فرزند عبدالغفار در زفره متولد گردید. و تحصیلات مقدماتی را در زفره و سپس در اصفهان

به تحصیلات علوم اشتغال داشته و در علوم ادبیات فارسی و عربی پیشرفت حاصل کرده. و از ریاضیات و نجوم

اطلاعاتی بهره داشت. و پس به زفره بازگشته و با امور زراعت و سرپرستی امور خود مشغول شد. بعدا

از امور کشاورزی دست کشیده و در خدمت اداره آموزش و پرورش (معارف و اوقاف) چند سالی در دبستان

و دبیرستان مدارس و هیئت آموزشی روستاها گذرانید. و در سال ۱۳۲۷ شمسی به اداره آموزش و پرورش

اصفهان (اداره فرهنگ) منتقل و در امور دبیرستان‌ها و دانشسرای زفره منصوب ... شاعر ... اشعار

خوش‌بیان بوده و در آخر ... همان سال برابر ۱۴ مهر ۱۳۶۸ شمسی در زفره درگذشت.

نوروزی زفره‌ای

ملا ابراهیم متخلص به نوروزی زفره‌ای صاحب دیوان ... در سال ۱۳۲۴ قمری

مدفون شده است. و فرزندان او اکنون به نام (نوروزی) در نام خانوادگی قرار داده اند

سید عبدالله زفره

مرحوم سید عبدالله زفره‌ای از سادات ... زفره بوده و امامت مسجد جامع و پیشوائی مردم را عهده‌دار بوده

و در حدود ۱۳۳۸ قمری جان به جان آفرین تسلیم کرده. فرزندان او به ترتیب سن عبارتند از

میرسید محمد مرتضوی ۲ سید محمد مرتضوی ۳ حاج سید عبدالله مرتضوی ۴ سید میرزا مرتضوی

بعد از فوت شادروان سید عبدالله برادرش مرحوم میرسید ... جانشین پدر بوده است و ارشاد خلق کرده

خدمت نموده ولی از دنیا رفت در (ذوالقعده ۱۳۵۸) سمت پیشوائی و اقامه جماعت

پسر دوم او سید محمد و برادر دیگرش حاج سید عبدالله تصدی داشتند. ... ساکن ...

تاریخ زفره (دی ۱۳۴۵ = رمضان ۱۳۸۶) سید محمد ... و اکنون ... است

و پسر او مرحوم ... حسن جانشین پدر و اقامه جماعت را مشغول می‌باشد.

حاج سید عبدالله مرتضوی سرپرست دفتر اسناد رسمی ازدواج و طلاق زفره نیز می‌باشد.

شیخ حسن همدانی

از دوره گلپایگانی (در خمین) همدان

شادروان شیخ حسن همدانی فرزند الله وردی در اوان شباب برای تحصیل با اصفهان آمد چندین سال

بود و در مدرسه حسینیه کوچک و مسجد سید اصفهان نزد اساتید مشغول تحصیل بود. از فقه ...

به نجف رفته و سکنی و شاگردی کردند . صاحب ترجمه در عصر روز پنجشنبه ... اول [illegible] و حدود سال ۱۳۷۰
قمری در نجف به رحمت ایزدی واصل گردید . از خانواده‌های شیخ حسن [illegible] جهرانی «شکری»
که داشتن اولادان دختری ... به خانوادگی (شکری) معروف اند

شریعتی رنانی

مرحوم حجت الاسلام سید محمد تقی شریعتی رنانی به سال ۱۲۹۹ قمری در قریه رنان متولد شد دروس فارسی را در رنان
خدمت مرحوم والدش سید محمد حسین فراگرفته و بعد برای تحصیل علوم قدیمه به اصفهان رفته و علوم مقدمات را در خدمت
مرحوم حاج آخوند رنانی خوانده و بعد از انجام دروس مقدمات دوره شرح لمعه در خدمت مرحوم آیت الله میرزا
احمد اصفهانی و قوانین الاصول را نزد مرحوم حجت الاسلام سید مهدی درچه‌ای و فرائد و مکاسب را در خدمت
آیت الله مدرس اصفهانی و مرحوم حاج میرزا محمد صادق اصفهانی و قریب بیست سال به تحصیل خارج فقه و اصول
در خدمت مرحوم آیت الله شیخ محمد تقی [illegible] و مرحوم حجة الاسلام میر محمد تقی مدرس و مرحوم آیت الله سید [illegible]
درچه‌ای و مرحوم حجت الاسلام شیخ محمد حسین فشارکی تلمذ نموده و به درجه اجتهاد رسید و از آقایان
نامبرده اجازه اجتهاد گرفته که آن اجازه نامه نزد فرزندان ایشان موجود است پس به رنان آمده و
به ارشاد و هدایت مردم مشغول و گاهگاهی در اصفهان ساکن بوده و در [illegible] صفر ۱۳۶۳ قمری
در اصفهان رحلت کرده و در تکیه [illegible] مرحوم [illegible] واقع در تخت فولاد اصفهان مدفون گردید

شریعتی رنانی

حجة الاسلام [illegible] حاج [illegible] شریعتی رنانی فرزند حجت الاسلام مرحوم سید محمد تقی سابق الذکر به سال
۱۲۹۹ شمسی در قریه رنان متولد شده و دروس فارسی را در خدمت مرحوم والد و مرحوم آ شیخ [illegible]

در اصفهان فراگرفته و علوم مقدمات را در خدمت مرحوم والدشان و مرحوم حجت الاسلام شیخ محمد جواد [illegible] و مرحوم حجة الاسلام
آ شیخ [illegible] و حجة الاسلام شیخ محمد علی عالم [illegible] تلمذ نمود و مطول و شرح لمعه و فرائد الاصول را
در خدمت مرحوم حجت الاسلام آقای حاجی سید محمد باقر [illegible] و قوانین الاصول را در خدمت حجة الاسلام آقای
آ سید [illegible] و کفایة الاصول را در خدمت آیت الله آ شیخ [illegible] و مکاسب را در خدمت
حجة الاسلام والمسلمین آقای حاج آ حسین خادمی و بعداً چندین سال خارج فقه و اصول در خدمت آیت الله
آقای حاجی آقا رحیم ارباب تلمذ نموده و فعلاً در اصفهان با امامت جماعت در مسجد [illegible] واقع در باب الدشت
و مسجد [illegible] [illegible] اشتغال دارد و با چند نفر به تدریس ادبیات در مدرسه صدر مشغول اند

شریعتی رنانی

میر محمد رضا شریعتی رنانی دومین فرزند ذکور مرحوم سید محمد تقی شریعتی [illegible] صفر ۱۳۴۷ قمری در رنان
متولد شده [illegible] کمی دروس خوانده و پس در سال ۱۳۶۳ قمری با اصفهان آمده و در مدرسه صدر
رحل اقامت افکنده و پس از فراگرفتن مبادی ادبیات فارسی در رشته ادبیات عرب وارد شده و آن را
نزد [illegible] ادیب [illegible] آیت الله [illegible] صدر کوهپایی و حجت الاسلام حاج میرزا [illegible]
به پایان رسانده و بعداً وارد تحصیل فقه و اصول شده و آن را در خدمت آقای حاج شیخ احمد فیاض
و حجت الاسلام آقای [illegible] و مرحوم حاج شیخ محمد [illegible] به سطح پایان رسانده و پس از آن [illegible] علوم قدیم
وارد تحصیل علوم جدید شده و به سال ۱۳۳۷ شمسی [illegible] در رشته [illegible] مشغول [illegible] اشتغال دارد.

و در ادارهٔ آموزش و پرورش اصفهان استخدام و سپس به دبیری دبیرستان‌ها مشغول شده است.

عنبر زفره‌ای

حاج شیخ محمدرضا زفره‌ای متخلص به عنبر ابن ملا عباس بن حاج عبدالفقیه در زفره متولد شده و در اصفهان تحصیل کرده [illegible]
پس به [illegible] آباد و حبیب‌آباد برخوار رفته و سکونت گزید و به ذکر مصائب اهل البیت مشغول گردید.
اکنون ساکن حبیب‌آباد و مدتی در اصفهان و سالی چند روز در زفره اقامت دارد. پسر او نیز گاهی اشعار
لطیفی می‌سازد. از اشعار عنبر است.

شکر که از عنایت خداوند جهان … [illegible] زنده [illegible] باغ جنان
در دولت [illegible] بیش [illegible] … [illegible] بر [illegible]
بیش [illegible] … از [illegible] که منزل [illegible]

غزالی زفره‌ای

شیخ محمدحسن غزالی پسر حاج عبدالغفار زفره‌ای چندین سال تا حال در مدرسه [illegible] تحصیل
داشته و پس به زفره آمده و در دارالقرآن به عبادت پرداخته مشغول بود و در حدود سال ۱۳۳۴ شمسی
به رحمت ایزدی واصل گردیده است.

غزالی زفره‌ای

محمد غزالی [illegible] ابن حسن بن [illegible] بن حاج محمد قاسم. [illegible] در زفره. مرحوم [illegible] است.
به سال ۱۳۰۸ خورشیدی در زفره متولد شد و از دانشکده ادبیات اصفهان (رشته زبان انگلیسی)
دانشنامه گرفته. اکنون در ادارهٔ آموزش و پرورش استان اصفهان (ایران) وظیفه می‌کند.

و از تألیفات اوست: ۱- اسکندرنامه و [illegible] ۲- فرهنگ غزالی ۳- [illegible] ۴- [illegible]

فائض زفره‌ای

ملا محمد قادری زفره‌ای فرزند عبدالقادر و متخلص به (فائض) است که در [illegible] مرحوم آخوند [illegible]
و نزد مرحوم [illegible] کسب فیض کرده [illegible] المنیه [illegible] تحصیلات [illegible] اوست
[illegible] خانه [illegible] قادری [illegible] از فوت [illegible] به [illegible]
[illegible] با [illegible] او [illegible]
که در آن [illegible] وفات او در یوم ربیع الثانی ۱۳۶۱ قمری اتفاق افتاده است [illegible] از کتب [illegible]
و از تألیفات [illegible] مرحوم [illegible] است
[illegible]
[illegible] خبر اوست [illegible] باشد.

ملا قاسم زفره‌ای

مرحوم ملا قاسم زفره‌ای عالمی ماهر و فاضلی [illegible] و [illegible] خوشنویس و از جمله [illegible] حاج محمد جواد
اصفهانی بوده و [illegible] (عزّ من قنع و ذلّ من طمع. محمد قاسم) بوده است.

ملاعلی اکبر زفره ای

ملاعلی اکبر بن مرحوم محمد خانعلی زفره ای در ادبیات عرب و شاعری صاحب نظر و به دقت و تحقیق امور شرعی مشهور است
یک جلد کتاب نصاب الصبیان ابونصر فراهی به تاریخ ۱۲۵۵ قمری به خط او و حاشیه ای از او در دست است
و یک جلد دیگر مرحوم محمد رضا به حاشیه [illegible] در القرآن نوشته است وفات دقیق محمد علی اکبر معلوم نیست
همین قدر مسلم است که در سال ۱۲۹۷ قمری حیات داشته است.

ملا محمد علی عرب زفره ای

ملا محمد علی پسر حسین چون برای مدتی به کسب در اعراب می‌پرداخته به محمد ابراهیم عرب مشهور شده در سال
۱۲۸۵ قمری فوت شده. وی در باره دیگران ملا محمد در مراسم [illegible] [illegible] به اندازه‌ای [illegible]
آب [illegible] زفره بابت ملا محمد ساخته شده. محمد ابراهیم عرب پنج فرزند به شرح زیر داشته است:

۱ - حاج محمد قاسم مشهور به حاجی آخوند زفره ای (شرح حال او قبلاً نوشته شد)
۲ - حاج محمد حسین (آتیه الذکر)
۳ - ملا هاشم روضه خوان زفره ای. پسران ملا هاشم به ترتیب: حاج محمد، میرزا [illegible]، میرزا حسین، میرزا حسن، میرزا فضل الله، میرزا نصرالله
۴ - محمد ابوتراب که در اصفهان به کسب [illegible] روزگار می‌گذرانید
۵ - شیخ مرتضی و از او پسری [illegible] به شیخ [illegible] حاکم [illegible] مانده است

حاج محمد حسین زفره ای

حاج محمد حسین زفره ای دومین فرزند محمد ابراهیم عرب سابق الذکر است در خوشنویسی معروف و در ادبیات عربی ممتاز
و تسلیم قدرت [illegible] بزرگزادگان را تعلیم داده و [illegible] از خوانین بختیاری نزد او کسب فیض کرده اند. فرزندان او به شرح زیر:

۱ - مرحوم میرزا عبدالحسین باقی
۲ - میرزا نورالله است که در [illegible] وزارت آموزش و پرورش (اکنون بازنشسته است) و از میرزا نورالله دو
پسر باقی مانده اول دکتر خسرو است دوم دکتر [illegible] است [illegible]
۳ - حاج میرزا حبیب الله است (از تجار و محترمین صنف [illegible] ساکن اصفهان)
۴ - حاج میرزا محمود است (معلم بازنشسته فرهنگ) [illegible]
۵ - عبدالوهاب (در سن ۱۸ سالگی در زمان حیات پدر فوت کرده است)

و حاج محمد حسین در [illegible] ذی الحجه ۱۳۴۲ قمری در اصفهان درگذشت و در [illegible] مدفون است

ملا محمد رفیع زفره ای

آخوند ملا محمد رفیع [illegible] خود را در اصفهان در مدرسه [illegible] به پایان رسانده و ظاهراً خود را مجتهد جامع الشرایط
می‌دانسته. شرح حال بیشتری از وی به دست نیامد. آنچه مسلم است با آقای [illegible] و آقای [illegible]
و آقا شیخ محمد باقر [illegible] از اجله علمای اصفهان معاصر بوده است.

محمد رضا زفره ای

آخوند محمد رضا زفره ای از تلامذه مرحوم شیخ [illegible] [illegible] و [illegible] ارادت داشته

بعد به درجه اجتهاد نائل شده به وطن رفته و ۴۹ سال در وطن بود ولقبی از [illegible] نزد [illegible] تولد ۱۲۶۱ است یعنی

حدود ۱۳۱۰ قمری بعنوان زیارت به نجف و کربلا (و سامراء) رفته و خدمت حجة الاسلام حاج میرزا محمد حسن

شیرازی رحمت الله علیه رسید و یک سال نزد معظم‌له کسب فیض کرد و مجدداً به زفره برگشته و در [illegible]

[illegible] در زفره خودش جان به جان آفرین تسلیم کرد. از تألیفات او کتاب

خلاصه [illegible] به امیرالمؤمنین [illegible] که اکنون نزد میرزا عبدالرزاق [illegible] است.

ملا محمود زفره‌ای

آخوند ملا محمود زفره‌ای در سال ۱۲۸۸ قمری در اصفهان تحصیل اشتغال داشته و در زهد و تقوی کم‌نظیر بوده و بنا به خواهش

اهالی اشجرد (لنجان) به آنجا رفته و بعنوان امام جماعت و تصدی امور شرعی آن محل تا آخر عمر به پیشوائی آن

قریه اشتغال داشته و در ۲۸ صفر ۱۳۳۶ قمری در اشجرد (لنجان) برحمت ایزدی پیوسته. از اعقاب

او کسانی در همان اشجرد لنجان ساکن میباشند.

نصرت‌الله نجوم‌تاش

میرزا نصرت‌الله نجوم‌تاش فرزند میرزا ابراهیم نجیم زفره‌ای. جوانی هنرمند در وزارت [illegible] مشغول خدمت

بوده وی نیز در تهران تحصیلات خود ادامه داده و به دانشکده افسری وارد شد. از تألیفات اوست:

۱- عشق و سربازی ۲- برادر آزادی حضرت محمد ۳- پرچم

علی نیسانی زفره‌ای

میرزا ابراهیم نیسانی برادرزاده [illegible] که در زفره ساکن گشته و دارای چندین اولاد است که یکی از

آنها (عبدالکریم) است. عبدالکریم [illegible] در ۱۳۰۵ قمری [illegible] نام خانوادگی

خود را نیسانی قرار داده. او نیز چندین اولاد دارد [illegible] یکی از آنها حسین نام دارد.

حسین در سال ۱۳۰۸ شمسی در زفره چشم به جهان گشوده و گاهی اوقات شعر میگوید و چون نام خانوادگی

آنها نیسانی است جلال را نیز تخلص خود قرار داده.

تا روی خوش با [illegible] نداد — [illegible] عیش جهان [illegible] نداد

گفتم به کجا چند روز خون دل خوردم — گفتا که بروز [illegible] غیر آن نداد

[illegible] زفره‌ای

سید مصطفی حسینی زفره‌ای فرزند سید محمد حسین در علوم عربیه ماهر و از شاگردان مرحوم صاحب آخوند زفره‌ای است.

وی با روضه‌خوانی و انجام امور شرعی [illegible] کسب داری امرار معاش کند و از او چند فرزند

پسر به ترتیب سن عبارتند از: [illegible] صالح، [illegible] مهدی، [illegible] محمد، سید [illegible]، آقا کمال.

سید مصطفی گاهی شعر گفته و تخلص خود را ([illegible]) قرار داده. [illegible]

[illegible] ۱۳۵۵ قمری

ینبوع زفره‌ای

میرزا محمد رضا مشهور به یسلم و متخلص به ینبوع از زفره‌ای است . روضه‌خوان . وفات او در سال ... در آذرماه
۱۳۴۲ شمسی ... به ... رفت ... در اواخر ... در تهران فوت کرد و در قبرستان ... تهران ...
مدفون گردید . ... دیوان ... ینبوع زفره‌ای نسبت به ... لطفی داشت ... داد ... او را ... کرده .
... آورده میشود :

کاش در این انجمن امروز ینبوع رضا | تا مراد ... خلعت او زد ... ریش
از ... چه ... وقت فطر و عمل | ... که ... از ... فن
... این قطعه را تحسین و معنی می‌کند | چون بلبل ... با لطف ... خویش

تاریخ روز شنبه بیست و نهم بهمن ۴۵ ... تحریر شد ... محمد رضا زفره‌ای

۲۹ ر ۱۱ ر ۴۵

حاج ملا حسین

حاج ملا حسین زفره‌ای ... در زفره ... در ... به ... با طبع
... و ... می‌گفته — او ... تا ... و ... که ...
... در اصفهان ... و ... در ... که ... از این ... رفت
۷۲ ... را ... = ... را ... او ... به ... — ... را با رنگ گرفته

هر که به دلخسته‌ای بنی جوان کار ... ملکیان ... و ... به ... چه ثابت شد ... و ...
... زفره و اصفهان ... می‌گفته ... شرح حال او در صفحه ۲۵۲
... که ... شد ... ملاحظه کنید .

خازن زفره‌ای

حاج اسدالله زفره‌ای (زفره‌ای نام خانوادگی او هم هست) متخلص به خازن فرزند علیجان بن
اسدالله بن حاج ابراهیم بن حسن بن المیرزا حسین بسال ۱۲۸۴ شمسی
در زفره بدنیا آمد ... را در ... مع ... و ... مرحوم ... رضا
... و ... به ... مشغول گردید — ... به ...
وزارت ... در ... مشغول ... می‌کند
فرزندان ذکور خازن به ترتیب سن عبارتند از : ۱ حسین علی ۲ محمد رضا
۳ محمد ابراهیم ۴ ناصر

خازن ... صلوات ... اعلیحضرت ... قصیده‌ای دارد که ... در ... گفته
شاد ... از ... و از ... | ... ز ... دلها آمد
... ایران ... ما | آوازه ... شادی از ... آمد
... این ... | ... با ... آمد

ناصر سامر فرزند مرحوم سید مصلح الدین مهدوی فرزند مرحوم آقا سید قطب الدین کوی در شب شنبه بیست و پنجم محرم ۱۳۳۲
قمری در اصفهان متولد شده. ولادت در حوالی خیابان ... اصفهان روزنامه ... تألیفات او ...
۱- تاریخ سامره. ۲- حواشی بر تذکرة القبور (رجال اصفهان) ۳- تاریخچه علماء رجال اصفهان و ...
۴- تذکره شعرای معاصر اصفهان.

تذکره شعرای معاصر اصفهان در شهریور ۱۳۳۴ شمسی به طبع رسید و جلد اول در شرح حال ۴۸۵ نفر از سخنوران آن اصفهان
تا تاریخ (۱۳۴۵ ش) یازده سال گذشته تغییرات روی داده و تکمیل مطالب راجع به آنها ...
به ترتیب صفحه همان کتاب (تذکره شعرای معاصر اصفهان) در اینجا ثبت و ضبط نموده:

آذر. میرزا عبدالحسین حکیم آذری ص ۹ ردیف ۳ متوفی ۱۳۷۷ قمری

آزاد. سید محمد حسن فتوحی آبادی ص ۱۲ ردیف ۸ سایر تألیفات او: [illegible] در دو جلد بنام تاریخ
آزاد و تاریخ [illegible] ۲- [illegible] آزاد ۳- تاریخچه [illegible] ۴- خزینه آزاد [illegible]
[illegible] و نسخه خطی [illegible]
[illegible] (تراز الاعمار) و کلیات [illegible] به طبع رسید.

افسر. داراب خان بختیاری ص ۴۶ و ۱۸۵ ردیف ۳۶ و ۱۵۲ (تکرار شده)
هنوز در قید حیات است و مجرد [illegible] نامبرده [illegible] است.

الفت. شیخ محمد باقر الفت ص ۵۵ ردیف ۴۵ متوفی ... (۱۳۴۳) شمسی

امامی. حسین امامی اردستانی ص ۵۰ ردیف ۴۹ در ۲۷ محرم ۱۳۸۵ برابر هشتم خرداد
۱۳۴۴ شمسی بین راه [illegible] تهران در [illegible] واژگون شدن [illegible] گذشته شده است

بکائی. شیخ [illegible] بکائی ص ۹۰ ردیف ۷۲ نام پدرش (ع ب ا) [illegible]
(مقصود) [illegible] و [illegible] بنام (خنده) [illegible] بکا را با بکائی [illegible]
[illegible] (خنده) [illegible] کرده.

بلاغی. سید محمد تقی مشهور به صدر الدین بلاغی ص ۹۱ ردیف ۷۳ سایر تألیفات او:
عدالت و قضاء در اسلام ۲- برهان قرآن مجید ۳- جاهلیت قرن بیستم (ترجمه)

بلاغی. سید عبدالحجة بلاغی نائینی ص ۹۲ ردیف ۷۴ سایر تألیفات او:
تاریخ کرمان [illegible] ۲- تاریخ ری و تهران ۳- کتاب [illegible] ۴- حجة بالغه ۵- [illegible] ۶- تاریخ تطبیقی اصفهان

بهروان. رسول بهروان ص ۹۰ ردیف ۷۷ وفاتش روز شنبه چهارم فروردین ۱۳۴۴ برابر
سی ام ذی القعده ۱۳۸۴ مدفن در تخت فولاد اصفهان

جابری — صبح میرزا حسن خان جابری انصاری — ص ۱۳۵ ردیف ۱۰۵ — توفی ۲۷/۱۰/۱۳۳۵

جامع — محمدتقی جامع فرزند میرزا محمد مشهور به عالم نامی — ص ۱۳۷ ردیف ۱۰۶
اهل [illegible] ردیف [illegible] و [illegible] و پس [illegible] نایب [illegible] منتشر شد

جامع — برادرزاده محمدتقی جامع فوق الذکر. تخلص دیگرش [illegible] از قلم افتاده.

جاوید — بهمن رافعی بروجنی — ص ۱۳۸ ردیف ۱۰۹ — [illegible]
آمده [illegible] بروجن مشغول خدمت بوده و پس [illegible] منتشر نشده [illegible] انقلاب [illegible]

جواد — سید جواد حسینی — ص ۱۵۰ ردیف ۱۲۰ — از [illegible] دارد
و [illegible] دارد. [illegible] گفته نواب [illegible] خان توفی ۱۱۶۳ قمری است

خاکشیر — سید جعفر خاکشیر — ص ۱۶۹ ردیف ۱۳۷ — [illegible]
[illegible] در [illegible] ولی [illegible] (مجموعه اشعار خاکشیر)
[illegible] با [illegible] ۱۳۳۵
[illegible] نوا [illegible]

خلیفه = مرتج — مصطفی خلیفه سلطانی — ص ۱۸۲ ردیف ۱۴۸ — تولد ۱۳۰۸ شمسی و [illegible]
آثار: ۱- زنگ (۵ مجله [illegible] ۲ [illegible] ۳ [illegible] ۴ [illegible]
۵ فرهنگ زندگی ۵ زنگ) ۲- [illegible] ۳- [illegible] ۴- [illegible]

داراب — داراب خان — ص ۱۸۵ ردیف ۱۵۲ — [illegible] در ردیف ۳۶ [illegible]

سامانی — تقی خان [illegible] — ص ۲۳۵ ردیف ۲۰۱ — توفی ۱۳۳۸ شمسی

شریعت — محمد جواد شریعت [illegible] — ص ۲۶۷ ردیف ۲۳۱ — [illegible]
او: [illegible] ۲ لغت فارسی ۳ [illegible] ۴ لغات فارسی ۵ [illegible]
۶- کتاب املاء (۲ جلد)

صمصام — محمد صمصامی — ص ۳۱۵ ردیف ۲۸۱ — [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

فروغی   ابوالحسن فروغی   ص ۳۵۷   ردیف ۳۲۴   متوفی بهمن ۱۳۳۸ شمسی

فصیح   محمد حسین میرزا فاتح زاده   ص ۳۶۲ ردیف ۳۲۷   متوفی بیست و یکم آذرماه
۱۳۴۳ (۲۵-۹-۴۳) و ظاهراً اشتباه مطبعه [illegible] ۳۰ ع ۲ - ۱۳۷۴ قمری میشود. آنچه مسلم است
در لغتنامه آمده است [illegible] [illegible] والذی [illegible] ۹۶ نمره ۳ [illegible] است [illegible]
صحیح نوشته بشود ولی در چاپ اشتباه شده است و صحیح چاپ را ترجمه نموده است.

فنائی   سید محمد رضی خوانساری   ص ۳۷۰ ردیف ۳۳۲   و سیر تألیفات او:
برهان المتین و بشارات الفؤاد [illegible] الازرقات.   متوفی مردادماه ۱۳۳۴
شمسی برابر ۱۳۷۴ چنانچه در خط [illegible] شده

قانع   محمد حسین بن حیدر مدرس اسفندانی   صفحه ۳۷۲ ردیف ۳۳۴
تولد ۱۳۱۹ قمری   و فعلاً در اصفهان ساکن میباشد   تألیفات او بدین قرار است
۱ - [illegible] قانع بالنظم آداب [illegible] ۲ - افسانه اسفندانی ۳ - شجره طوبی ۴ - [illegible] قانع
۵ - [illegible] ۶ - [illegible] قانع ۷ - طلایع قانع ۸ - متفرقات قانع

قدسی   منوچهر قدسی   ص ۳۷۶ ردیف ۳۳۸   اکنون به [illegible] مشغول [illegible]
دبیری دبیرستانهای اصفهان انجام وظیفه میکند.

قلزم   شیخ محمد حسن قلزم   ردیف ۳۴۱   محل تولد او ورنجان   و محل وفات او [illegible]

قلزم   شفاءالله قلزم   ص ۳۸۱   ردیف ۳۴۲   بوده در فرهنگ فریدن مشغول
خدمت بوده (فرهنگ [illegible]) و بعد به فرهنگ نجف آباد منتقل و الآن در فرهنگ اصفهان
مشغول انجام وظیفه است.

کمالی   حیدر کمالی   ص ۳۸۸ ردیف ۳۵۰   [illegible] به آهنگری [illegible] برای [illegible]
رفت و پس [illegible] بوده [illegible] و بعداً به تهران رفت [illegible] و بعداً [illegible]
[illegible] حزب مستقل [illegible] و روزنامه [illegible] که ارکان آن حزب بود در ۱۳۲۹ قمری منتشر کرد.
[illegible] ...... و حضرت در ربیع الاول ۱۳۶۶
قمری [illegible] و در [illegible] مدفون شد.

لمعه   [illegible] لمعه   ص ۴۰۹ ردیف ۳۶۷   متوفی روز ۲۵-۲-۱۳۴۴ (۱۳۸۵ ق)
و مدفون در [illegible] شیخ [illegible]   [illegible] (ماده تاریخ وفات او سروده
[illegible] لمعه ای [illegible] اوارشد = ۱۳۸۵ ق

مداح   [illegible] پسر [illegible]   ص ۴۳۳ ردیف ۳۹۳   متوفی روز ۱۱
شعبان ۱۳۸۶ قمری برابر ۳-۹-۱۳۴۵ ش

مدرس   سید عبدالله ثقة الاسلام   ص ۴۳۸ ردیف ۲۹۸   متوفی صبح دوشنبه ۶ صفر ۱۳۸۲

مسلم   میرزا ابوالقاسم مسلم حبیب آبادی   ص ۴۵۸   ردیف ۴۱۷   اسامی تألیفات او: در ردیف ۲۲
کشف الحجبة عن شجرة الزیتونة بطبع رسید ۲ - در ردیف ۲۴ تذکره به نام مختصر المکارم که از کتاب حذف شده
مکارم الآثار در احوال رجال دوره قاجار است و از شماره ۲۵ سال ۴ مجله ارمغان (آذر ۱۳۳۰) به بعد در
مجله ارمغان بطبع رسید - ۳ - ردیف ۲۷ المکارم الآثار او ۳ جلد در مجله بطبع رسید و هنوز تا این تاریخ
(۲۹-۱۱-۴۵) در قید حیات است

مرحوم   محمد علی مرحوم حبیب آبادی   صفحه ۴۹۴   ردیف ۴۲۳   فرزند او است: فتح المبین
به نظم تعارف و نتیجه انقلاب اصفهان و تاریخ اصفهان بدست نیامده؟ و صبح اقبال الدوله حاکم اصفهان -
مرحوم متوفی روز یکشنبه هشتم فروردین ۱۳۴۴ شمسی برابر ۲۴ ذوالقعده ۱۳۸۴ و مدفون در تکیه میرزا
عبداللطیف واقع در تخت فولاد اصفهان. [illegible]
[illegible]
[illegible] میرزا عبداللطیف مدفون گردید و با وصیت خود مرحوم در کنار قبر تنها دخترش که او هم مدفون شده است

مهدی   میرزا محسن متخلص به مهدی دستگردی   ص ۴۸۱   ردیف ۴۳۷   متولد حدود
۱۲۵۵ ق   متوفی ۱۳۳۵ شمسی

نزهت   ابوالقاسم رضیمی میرزا آبادی متولد ۱۲۸۴ ق (لازم است ...) [illegible] اردستان - خط [illegible]
دیده.

همت یار   سید عبدالحسین طباطبائی معروف به همتیار   ص ۵۳۸   ردیف ۴۸۱
متوفی فروردین ۱۳۴۵ ش برابر ذی الحجه ۱۳۸۵ قمری

یحیی   حاج میرزا یحیی دولت آبادی   ص ۵۴۲   ردیف ۴۸۳   متولد روز ۴ شنبه ۱۷ رجب
۱۲۷۹ قمری متوفی ۱۳ اسفند ۱۳۵۸ قمری   حیات یحیی تاریخ معاصر او در ۴ جلد بطبع رسید

لازم است اضافه گردد

رضائی خوئی

میرزا حبیب الله خوئی در خوی چهل سال [illegible] متولد شده [illegible] [illegible] و [illegible]
[illegible] سال ۱۳۲۸ شمسی که در [illegible] [illegible] [illegible] به [illegible]
[illegible] ترتیبا در آن سال ۵۵ سال [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] چهار سال [illegible] را از خط [illegible] . [illegible]
[illegible] . [illegible] را از بر [illegible] حافظ [illegible] . [illegible]
[illegible] [illegible] که [illegible] [illegible] قرار داده

یک مثنوی در شرح حال محمد دیوانه و امانی سروده که اولاد رجال و بزرگان [illegible] بچه و [illegible] نوشته و بیان
گردش خود را مطایبه کرده. دیگر مثنوی که روزگار [illegible] حیرت چندان جالب نیست و بیشتر [illegible] و مطایبه ظرف [illegible] شده
است [illegible] و خواندم که خواندن [illegible] حاجی [illegible] که [illegible] جالب است.

از اشعار میرزا حبیب الله [illegible] است که به لهجه لری سروده.

دش ایمدی که سور شون [illegible] بوا واییب — بزی از مروشان [illegible] واییب

اونا بوکه [illegible] شون [illegible] ایا ایواین — په چارنیدن [illegible] واییب

تاشونه چارنیدن [illegible] اصر [illegible] رن ده — نوبت چارنیدن جوجه ملا واییب

ترجمه – دیروز گفتی که سورشان چرا بود؟ بعضی از مردم بی سر و جا شده اند آنهائیکه [illegible] ها را بستند برای چرانیدن بزها (معز) گاوچران [illegible] شده اند [illegible] ([illegible]) را چرانیده و محصول دیمی ها رفت حالا نوبت چرانیدن جوجه ملا ([illegible]) است

میرزا حبیب الله را ۱۳۳۲ شمسی اغلب [illegible] عامی [illegible] و چند سال او را دیدم تا سال ۱۳۳۸ شمسی که [illegible] از [illegible] [illegible] [illegible] بیش از ۱۰۰ سال [illegible] بنابراین فوت او
حدود ۱۳۳۵ شمسی میشود

نورعلی لورابی

سید عبدالحمید (نورعلی لورابی) که تخلص (اشرف الشعرا) را برای خود برگزیده حدود سال ۱۲۸۵ شمسی در قریه لوراب صغیر از دهستان لار [illegible] چهار محال و بختیاری ([illegible]) بدنیا آمد و در همان قریه (لوراب صغیر) به زراعت و گاهی هم به شغل بنائی مشغول است
مجموعه اشعار او بنام مصیبت نامه در سال ۱۳۴۶ شمسی در ۴۸ صفحه بطبع رسیده

جهت معرفی بیشتر کتب او به مجله راهنمای کتاب شماره ۴ سال ۱۰ – آبان ۴۶ صفحه ۴۰۷ مراجعه شود

کتاب جامع الفوائد که مؤلف آن شناخته نشده و اسم او را در آن [illegible] اند و بعضی آن را
سلم الطبیب نوشته اند. از روی یک نسخه خطی که مورخ جمادی الثانی هزار و دویست و سی و هفت
(۱۲۳۷) که بدست [illegible] [illegible] در قریه [illegible] آباد از توابع ناحیه [illegible]
فراهان کتابت شده بود در تاریخ دهم [illegible] هزار و [illegible] برابر [illegible] ذی القعده
۱۳۸۹ قمری به کوشش [illegible] [illegible] چاپ [illegible] شد

«جامع الفواید»

حمد نامحدود حکیمی را که به قانون حکمت و آثار لطف و رحمت دافع انواع امراض و دافع اصناف اعراض است جلت آلائه
و عمت نعمائه. و درود نامعدود رسولی را که در رسالت و نبوت طبیب عیوب امت و شفا دهنده دردهاست
صلی الله علیه و آله و اصحابه اجمعین الکرام البررة. **و بعد** چنین گوید بنده ضعیف و کمینه کمترین المستشفی الی شفاء الدافع
المجیب ...... الطبیب (ابن [illegible] المکرم الطبیب) ستر الله عیوبه و غفر ذنوبه که چون از تحقیق
حضرت [illegible] رساله **علاج الامراض** علاج هر مرض و دوای هر غرض درد وی مسطور و مذکور است مرحمت التیام و حکمت
انتظام [illegible] و اشرف [illegible] از [illegible] این رساله را این ضعیف بی مقدار اتفاقی بود و گرفته بود
اشارت فرموده که تا به وضع شکسته و طرز ترتیب مرکبات که در آن رساله مبین و معین شده و باز فواید فراید
و فراید فواید از معولات و [illegible] اوامر عزائم به وقت [illegible] لحاظ [illegible] از خاص و عام مستفید گردند
[illegible] لاجرم چنان قلم [illegible] این رقم کرده به **جامع الفواید** موسوم است و معروف امید واری به [illegible]
[illegible] آنست که [illegible] و [illegible] و الآن وقت الشروع فی المقصود
بعون الملک المعبود. **علاج امراض سر مطلق صداع** خوابیدن [illegible] از اخلاط بد و دواء [illegible] دیگر:
رباعی: ای دیده ز درد سر دلت رنج و عنا / ترک حرکت و طلب راحت را / خطمی بنفشه بو کن [illegible]
جمع [illegible] درد آشنا را. **صفت** پاشویه مذکور گل خطمی و بنفشه از هر یک [illegible] بوش [illegible]
همراه [illegible] آب جوشانند تا به نیمه آید بعد از آن پاشویه کنند.

صداع یعنی درد سر که از خون باشد علامتش سرخی چشم و روی و شیرینی دهان است **رباعی:**
ای درد سر تو گشته از خون پیدا / گر تو را رگ سر رست [illegible] / شربت ز گلاب قند و آب لیمو

ترتیب کن و مانش عدس سازغذا. **صفت** ترتیب شربت مذکور قند سفید ده مثقال در دو بخت [illegible] آب حل کرده و صاف
کرده [illegible] مثقال آب لیمو اضافه نموده و به قوام آورده [illegible] نوشیده
صداع صفراوی یعنی درد سر که از صفرا بود علامتش تلخی دهان و زردی چشم و روی است **رباعی:**
درد سر تو اگر بود از صفرا / صندل سفید با آب گشنیز طلا / از اشربه هم طلب شراب [illegible] / والله [illegible]
جو باش و اگرا. **صفت** طلا [illegible] صندل سفید نیم مثقال [illegible] با آب گشنیز [illegible] به پیشانی
[illegible] طلا کنند. **صفت** قند سفید [illegible] مثقال [illegible] در [illegible] آورده [illegible]
[illegible] دیگر [illegible] مثقال آب [illegible] اضافه [illegible] هر صبح [illegible] در
[illegible] آب حل کند و ناشتا میل کند. **اشارت به مسهلات که در مرضهای صفراوی دهند**
بعد از نضج صفرا [illegible] **صفت** [illegible] و [illegible]
[illegible] از هر یک ده مثقال [illegible] بیست [illegible] همراه [illegible] یک [illegible] آب جوشانند
تا به نیمه آید صاف کنند و [illegible] سفید [illegible] و غذا آب [illegible]
[illegible] جوان [illegible] **رباعی** [illegible] گشنیز [illegible] آب [illegible]
[illegible] **رباعی** [illegible] از صفرا پیدا [illegible] صفرا
[illegible] **صفت** [illegible] از هر یک [illegible]
[illegible] از هر یک [illegible] و [illegible] از هر یک [illegible]
و آب [illegible] **صفت** [illegible] خاصه پنج مثقال [illegible]
[illegible] مثقال [illegible] از هر یک [illegible] مثقال [illegible]

کمی عدد به اثر شب و گرم روز در حیوان آب که از ده نیم عدد گذاشته صاف کنند و بیست مثقال شیرخشت

شیر ... آب حل کند و صاف کند بکنند شربت نمایند ... شربت آب انار و شیرخشت

شیرخشت بیست مثقال و بیست مثقال گلاب حل کند و صاف کند هر مثقال آب انار میخوش که با شکر اداشده

بقوام آمده اضافه نمایند و بخورند گرم بیاشامند

صداع بلغمی یعنی درد سر که از بلغم باشد علامتش گرانی سر و طلب خواب و کسالت است. رباعی:

آن کو که صداع بلغمی شد پیدا
گو روغن قسط و زعفران ساز طلا
شربت ز مطبوخ بادیان ساز دوا شد
طیار کنند گیرد از هر غذا

صفت روغن قسط چهار مثقال سنجه و فلفل و عاقرقرحا و فرفیون از هر یک سه مثقال جندبیدستر دو مثقال همه را نرم کوب ریخته در یک پیاله آب جوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و چهارده مثقال روغن زیت بکنند اضافه نموده بجوشانند تا روغن بماند

صفت روغن زعفران و قسط بوده که از هر یک دو مثقال [illegible] و [illegible] از هر یک نیم مثقال جندبیدستر و عاقرقرحا از هر یک مثقال [illegible] همه را نرم کوب ریخته در یک پیاله شراب یا آب بجوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و چهارده مثقال روغن زیت بکنند اضافه نموده بجوشانند تا روغن بماند

صفت مطبوخ بادیان بادیان نیم مثقال در یک پیاله و نیم آب بجوشانند تا به نیم پیاله آید صاف کنند و ده مثقال قند شیرین کرده نیم گرم بیاشامند

بیان مسهلاتی که در بیماری آبله بلغمی دهند

بعد از نضج بلغم [illegible] قوام [illegible] صفت سنجبیل و [illegible] بادیان [illegible] و انیسون [illegible] از هر یک دو مثقال [illegible] همه را در یک پیاله آب جوشانند تا به نیمه آید صاف کنند و ده مثقال [illegible] صاف کرده [illegible]

[illegible] کرده آب کنند صفت گل [illegible] برگ [illegible] آمیزند و هر روز در آفتاب نهند یا برگ گل خشک نیم سیر کوبیده و به گلاب [illegible] و بیک پیاله آب [illegible] سه جوش دهند

رباعی:
از بلغم اگر آرد رنج شد پیدا
[illegible]
اطریفل [illegible] کش حب اصطمیخیقون
یا حب ایارج یا حب قوقایا

صفت حب اصطمیخیقون تربد صبر سقوطری و حب النیل از هر یک نخود [illegible] و [illegible] شحم حنظل و محموده از هر یک [illegible] غاریقون [illegible] آب گشنیز یا با بادیان [illegible] و حب [illegible]

صفت حب ایارج [illegible] حب النیل و [illegible] از هر یک [illegible] شحم حنظل [illegible] غاریقون [illegible] و [illegible] ایارج فیقرا [illegible]

صفت ایارج فیقرا مصطکی و زعفران و [illegible] و حب [illegible] دارچینی از هر یک [illegible] صبر سقوطری [illegible]

صفت حب قوقایا صبر سقوطری و [illegible] مصطکی از هر یک [illegible] و شحم حنظل از [illegible] حب آن [illegible]

صداع سوداوی یعنی درد سر که از سودا باشد علامتش [illegible] رباعی:
گر ترا [illegible] سودا
از [illegible] افتیمون را
از [illegible]
و از روغن بادام و بادام طلا

در جلد پنجم (الذریعه الی تصانیف الشیعه) صفحه ۸۱ ردیف ۳۶۵ نام مؤلف ابوالحسن بن
محمد بن یوسف الطبیب قید شده و چون در روی نام رسید به سال ۱۳۱۸ در ابتدای
للطبع رسید به همین جا خاتمه دادم

x x x x

جام گیتی نما   نسخه‌ای که نگارنده دیدم مورخ ۱۹ ذی‌الحجه الحرام ۱۲۳۶ قمری است
و نام حسین بن ابراهیم نجف‌آبادی در آخر آن هست. احتمالاً معلوم نیست
الشاعر آن از خود اوست و یا او فقط کاتب نسخه بوده است.
به هر حال چون کتاب به سال ۱۲۰۰ قمری سروده شده چنانکه در آخر کتاب هست.

رساندم با تمام این جام را   نمودم چو نیکو ز خود جام را
بروزی که بد پنجشنبه یقین   رسید زاده ماه دقت لیقین
بماه رجب در هزار و دویست   حسابش به نزد خلایق جلیست
حسابی که از هجرت مصطفی   سر سروران صاحبان صفا

این کتاب در احوالات حضرت رسول اکرم و بین سیزده هزار و پانصد (۱۳۵۰۰)
تا چهارده هزار (۱۴۰۰۰) بیت است

x x x

مجلس افروز

از ملیح ملا فضلعلی متخلص به فضل لنگرآبادی کاشانی — نسخه‌ای که نگارنده دیدم مورخ
سوم شوال هزار و دویست و چهل هجری قمری (۱۲۴۰) و در احوالات حضرت خاتم انبیا
محمد مصطفی صلی الله علیه و آله تا زمان تزویج آن بزرگوار با خدیجه کبری است
نسخه دیگری از همین کتاب مورخ ۲۵ رجب ۱۲۸۳ در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران است
(فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران مجلد دهم ص ۱۷۴۷) جریان برای بعد
نوشته شده که در تاریخ کتابخانه از آن استفاده شده

آغاز: بنام خداوند گیتی فروز   که روز آورد و شب آرد بروز ......

پس مدح حضرت رسول

پس از حمد خلاق کون و مکان   بنام محمد گشایم زبان ......

و بعد نعت حضرت ع

پس از نعت سرور انبیا   بمدح علی می‌کنم ابتدا ...

و بعد از این شروع بسبب تالیف کتاب

که زان بازگویم سر داستان   ز حال خود و گردش آسمان ......

آخر کتاب:

خدیجه چو بسته بدان زنان | بهنگام عقد شه انس و جان
برآمد نوای قصه بزم سور | ز ادوار اهل سپهر در حضور
. . . .
الهی برآید از آن دود دود | که نام محمد برد بی درود

x x x x

سراج الانوار و نفی الاسرار فی معرفة الجبار و الائمة الاطهار

آغاز نسخه:
الحمد لله ولی الالاء والشکر علی النعماء الذی هدانا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدینا الله .... چنین گوید ذره بی مقدار و خادم طریقه اخبار و محتاج لسوی ملک غفار ابن مرحوم محمد باقر المشهدی عبدالرزاق غفرالله له و لابویه یکی از برادران دینی و محبان صمیمی از این کمترین التماس نمودند که در معرفت جناب باری و جناب حضرت رسالت پناهی و شناخت ائمه دین و شناخت عالمی که از جانب ایشان تعیین شده باشد .... و آنرا مسمی به

سراج الانوار و نفی الاسرار فی معرفة الجبار و الائمة الاطهار معلوم گرداند ......

انجام: چرا که روایت واقع شده است که هرکه وقتی بمیرد از آنانی که علم دین در آن باشد میانه او و میانه جهنم [illegible] از این جهت واجب است برادران دینی پس این رساله را جمع کردم تا آنکه در روز قیامت مانع بودن این کمینه کار را ...... و اتمام ختم کردم بتوفیق الله تعالی

کتبه العبد المذنب الفقیر الحقیر الخاکسار ابن حسین غلام علی الهروی غفر الله له و لوالدی و لجمیع المؤمنین والمؤمنات و المسلمین و المسلمات بمحمد و آله الاخیار

عرق رحمت از کسی باد | که کاتب را بالحمدی کند یاد

x x x

تجوید و ترتیل

آغاز نسخه .... الحمد لله الذی افتتح کلامه القدیم بفاتحة هی ام الکتاب ......

انجام نسخه .... و بلغ الی ختم الرساله و لا اکمل الا من ذا هنه العجاله ....

مؤلف شناخته نیست

تجوید

آغاز نسخه: الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد وآله الطاهرین اما بعد این
رساله ایست در بیان بعضی از قواعدی که تعلق دارد بقرائت قرآن مشتمل بر چند فصل
فصل اول در بیان نون ساکنه و تنوین نون ساکنه آن ......

پایان نسخه: ...... یا مفردش یکسب حلال است و حرام صد دعا تسبیح و ورد صبح و شام
نشنفد و نشنود تا نسخ ذنموخ نام جملگی را باد گفتم والسلام
کتبه العبد الاقل غفر الله احمد بن محمد صالح الحسینی زنجانی تحریرا فی غره
ربیع الآخر سنه ۱۱۴۷

تنبیهات المنجمین ملا مظفر

آغاز نسخه: سپاس و ستایش مالک الملکی را سزاست ......

پایان نسخه: ..... و خاتمه در ذکر اسامی قدما و محدثین که این کتب از قول ایشان تالیف یافته، مقدم ایشان
...... سید محمد لاهیجی تمت الکتاب بعون الملک الوهاب بتاریخ پنجشنبه اخر از شعبان
المعظم من شهور ۱۱۲۲

فهرست این کتاب چون بسبب رطوبت با شیرازه رفته شده. مالکش این نسخه خطی آن است که چون
در ملکیت مرحوم محمد علی رجاء زفره‌ای متوفی ۱۳۹۱ قمری بوده ظاهراً این کتاب را در حاشیه
گاهی تصحیح و گاهی توضیح داده است.
فاضل محترم آقای محمد علی معلم حبیب آبادی که با شاهد دو ایشان مرحوم رجاء سابقه دوستی و رفاقت داشته
شرح حال ائمه و رجال و منجمین دیگر نیز بمناسبتی هایی از آنها ذکر شده در حواشی این کتب
شرح حال او را بخط خود نوشته اند

مصباح السبحان ابوالفضل دراجی

هر دو است . واز فهرست حوزوی مورخ ۱۲۵۵ قمری

ولی نسخه دو شرح آن محمدعلی خالقی زفره‌ای قمی که در ۱۲۹۷ قمری

شارح دوم محمدعلی رضا زفره‌ای قمی ۱۳۴۱ ق

شرحی که این جانب از کتاب فوق الذکر داشته‌ام به نسبت مفید است

x x x

جامع الاخبار عربی

آغاز نسخه: الحمد لله الاول بلا اول کان قبله .....

انجام نسخه ..... تمت جامع الاخبار بعون الملک الجبار بید اقل السادات علما وعملا واکثرهم
جرما ومعصیة الراجی الی مغفرة ربه الغفور والمرام مصابیح دار الغرور وهو
عبد المحتاج الی عفو الغنی ابن محمد باقر الحسینی الشهیر بمیرزا سید اللهم اغفر له
ولوالدیه ولجمیع المؤمنین والمؤمنات ولمن نظر الیه. الکاتب ویتجاوز من
خطیئات ولا خطأ فی العبارات ۱۲۸۵

در الف فهرست کتابخانه مدرسه فاضلیه در صفحه ۱۱۲ آن فهرست این کتاب به تألیف محمد بن محمد السبزواری
نوشته و منسوب به صدوق را سهو دانسته

اما الذریعه در آخر همین کتاب است محمد بن محمد باقر الحسینی الشهیر به میرزا سید نوشته
آیا او کاتب نسخه است ؟!

بهر حال شخصی بنام محمد شریف بن ملا غیاث الدین همین کتاب را بفارسی ترجمه
کرده

x x x

جامع الاخبار فارسی

(آغاز نسخه اوراقی از اول آن افتاده) از اول ترجمه چنین شروع شود . پس خواستم عقیدت این را
وارانه کردم ... [illegible]

انجام نسخه : فارغ شد از ترجمه کتاب جامع الاخبار العبد المحتاج الی ربه الکریم المستعان ابن غیاث
الدین محمد شریف رزقه الله مرافقة الابرار والمصطفین الاخیار بحق محمد وآله الطاهرین
المعصومین الابرار والحمد لله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله اجمعین وسلم
تسلیما کثیرا فی نصف ربیع الثانی ۱۰۸۲

این ترجمه عنیه بنابر ... با اصل مختلف ۵ باب دارد . باب اول در ۳ فصل
فصل اول در معرفت ذات حق جل شأنه — فصل دوم در یگانگی خدا — فصل سوم در عدل
باب دوم در پانزده فصل — باب سوم در فضائل ۷ فصل — باب چهارم در ۹ فصل
الخ .

با توضیح اینکه متن عربی چاپ شده از روی نسخه مورخ ۱۰۱۹ چاپ شده و این ترجمه بسال
۱۰۸۲ یعنی ۶۳ سال بعد ترجمه شده — و اصل کتاب مشتمل تر از ۱۰۸۲ [illegible]

x x x

مفتاح الاستخراج

رساله‌ایست در فن جفر

بکر و بیرون آمده از اول آن اینست — اما بعد سزاوار حمد و ثنا — [illegible] که از استخراج جفر جامع این رباعی برآید که
قبل حرم بود حضرت پادشاهی ناصح شرع متین — عادل و باذل خلق و معارف کامل دین
... اسم و الائی ابوالمظفر شهاب الدین ... جهان پادشاه غازی لعل
آورده اسم ... شاه گورکان خلیفة الرحمن که [illegible] دین محمدی ....
.... و هر که ازین رموز این مجمع اسرار مطلع شود این خاکسار را بدعای خیر یاد کند

چون مطلب کلی از این تحریر بیان استخراج بود بمفتاح الاستخراج مسمی گردید و اول نسخه اینست
بر مقدمه و ۵ باب و خاتمه و هر باب منقسم به ۵ فصل ....
نام مؤلف معلوم نیست ولی در مقدمه معلوم میشود که جد مؤلف در این فن مهارت داشته
و این علم را نزد وی ... تحصیل کرده . نسخه حاضر تا آخر فصل پنجم از باب اول
است . جلد این کتاب جزو کتابخانه مرحوم محمد میرزا رجاء زنوزی بوده و ظاهراً
[illegible] فن ارث و کتابت این کتاب در آن ... مسلماً و قطعاً یا مؤلف آن
عبد الجواد اختر متوفی ۱۳۴۳ قمری پدر ارشد آن مرحوم (برادر [illegible]) یا
وی کاتب نسخه بوده است . چون خط آن را می‌شناسم که از عبد الجواد
اختر است .

x x x

رکاز الدعوات فی السراء والمرکبات

آغاز نسخه : سپاس فزون از وهم و قیاس معبودی را سزاست ....
اما بعد چنین گوید این بنده عاصی و غریق بحر معاصی محمد [illegible] دولت [illegible]
بمیرزا رجاء ساکن زنوز من قراء قصبه [illegible] و درین [illegible] سواد الاعظم

دار السلطنه اصفهان شید الله ارکانه بالامن والامان که تحویل بعضی از قواعد طلسمات
و دوائر مراتب و بسط و تکسیر مطلوب داده بود. و غیره و غیره نوشته در دوم
لیکن پراکنده و پریشان بطوری گوشه‌ای افتاد. در زمانی که ۱۰ ذی الحجة الحرام
سنه ۱۳۴۹ هجری قمری است آنها را جمع کنم و در این دو جزء مرقوم
و موسوم ساختم به (ارکان الدعوات فی اسرار الطلسمات) و این مختصر
محتوی است بر یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه ......
انجام: الاحقر المذنب العاصی الخاطی رجا رجائی زفره‌ای الکاشی دعا دارم در پناه
سپرده شد. بسنه ابدیت عفو ذاتیه

x x x

دستور المنجمین مؤلف حسین بن محمد الزیدی الحسینی ز

آغاز نسخه: زواهر جواهر حمد و سپاس بی حد و قیاس .... اما بعد مراد از ترکیب
این کلمات و تحریر این مقدمات آنکه چون دانستن علم نجوم و معرفت استخراج تقاویم کواکب ثوابت
و سیاره و اتساق بها بر مبتدی دقتی داشت و بعبارتی که حکماء سلف روا داشته تفهیم کنند
بالفاظ درر الآثار اداء فرموده‌اند از فهم مبتدی بعید بود این ضعیف نحیف اقل العباد
جرما و اکثرهم جرما حسین بن محمد الزیدی الحسینی احسن الله احواله . . . .
. . . . . . و نامیده شد به دستور المنجمین و مرتب است بر یک مقدمه و یک مقاله
و خاتمه . . . . . .
انجام: خاتمه در معرفت ایام مشهوره از هر تاریخی و اعیاد هر قومی . . . .
و رجب الفرد الحرام که آنرا رجب المرجب و رجب الاصب و شهر الله الاصم نیز گویند
کاتب این نسخه محمدعلی رجائی زفره‌ای (۱۲۸۱ ق - ۱۳۶۱ ق)
میباشد ولی چیزی ننوشته که اصل آن از نزد چه کسی آمده
و از آن رونوشت برداشته.

x x x x

جامع المعجزات در ۱۴ باب و هر باب آن مخصوص یکی از ۱۴ نور پاک است
نسخه خطی که مؤلف دیده مورخ ۱۰۵۵ قمری و العلوم که در چند جای آن در حاشیه
نوشته شده ولی نسبت سیاحی بوده که در ایران و هندوستان و غیره رفته و بیشتر
آن را در کابل انجمن از توابع دکن نوشته و بخط میر محمد باقر دیوان بیگی
کاتب با مؤلف نسخه سید جعفر نام داشته

(تذکرة الاطباء در ردیف کتب تاریخ وانساب)

بهمت آقای [illegible] حسن رجائی زفره فرزند مرحوم حاج [illegible] رجاء بسال ۱۳۴۵ شمسی برابر رجب ۱۳۸۶ قمری در ۸۰+۴ صفحه بقطع وزیری بطبع رسید. اینک مجدداً با توضیحات و دقت بیشتری در این جا ثبت و ضبط میشود.

× × ×

آناهیتا (۵۰ گفتار پورداود) نوشتهٔ ابراهیم پورداود (۱۳۰۳ ق رشت – ۱
بکوشش مرتضی گرجی – تهران – امیرکبیر – ۱۳۴۳ ش – وزیری – ۲۲+۴۵۵ ص – مصور
مجموعه ایست از مقالات لغوی – تاریخی ابراهیم پورداود مربوط به ایران باستان و همچنین مقدمه تحقیقی که برای کتابهای دیگران نوشته مثل: فرهنگ بهدینان – فرهنگ لارستانی – نامهای پرندگان در زبان کردی – و غیر اینها نوشته است. اهم این مقالات عبارتست از: سپیدرود – چهارشنبه سوری – فردوس – جشن – زندیق – مهر – سراچه و البرز – ایران و هند – رستم – [illegible] – ری – مراغه – رودبار قزوین – نارون نارون – لشکرکشی خشیارشا به یونان – چراغهائی که از تاریخ گذشته خورده – بلخ (نقل از: راهنمای کتاب ش ۵ اول سال ۷)

آمنه مادر پیغمبر اسلام تألیف دکتر عائشه بنت الشاطی – مترجم حسن اکبری آزاد – تهران – [illegible] – ۱۳۴۲ ش – رقعی – ۱۳۸ ص (نقل از: راهنمای کتاب ش ۱ سال ۷)

آسیا در کشمکش با اروپا. نوشتهٔ فرانتس آستهایم – هوک (؟). مترجم دکتر داود منشی زاده – تهران – ابن سینا – ۱۳۴۲ ش – وزیری – ۱۲۸ ص (نقل از: راهنمای کتاب ش ۸ سال ۵)

آخرین هجرت: اوضاع کرمان و بلوچستان و سواحل. نوشتهٔ سید محمدباقر معروف به سید معزالدین مهدوی اصفهانی ~~[illegible]~~ تنقیح و تحقیق فرزند مرحوم آیة الله سید شهاب الدین کوهی (۱۳۲۸ ق اصفهان – زنده) تهران – ۱۳۴۲ ش – وزیری – ۸+۲۳۲ ص – مصور. نویسنده از ۲۲ بهمن ۴۱ مطابق ۱۹ رمضان ۱۳۸۲ قمری از تهران حرکت و از طریق مشهد به سرحد بلوچستان و سیستان و سواحل و جزایر خلیج فارس و کرمان رفته. وضع مدارس و اوضاع طبیعی و تاریخی مناطق مورد مأموریت خود را که آخرین مأموریت وی از وزارت فرهنگ است انجام داد. و بدانجهت نام کتاب را (آخرین مأموریت) نهاده. سپس در ۱۱ اردیبهشت ۴۲ برابر ۷ ذیحجه ۱۳۸۲ ق بتهران باز گشته است (نقل از خود کتاب)

آثار باستانی اصفهان نوشتهٔ سید محمدباقر مشهور به معزالدین مهدوی اصفهانی متخلص به نوید فرزند مرحوم آیة الله سید شهاب الدین کوهی (۱۳۲۸ ق اصفهان – زنده) چاپ ۱۳۱۶ ش – ۴۵ ص – رقعی درباره آثار تاریخی اصفهان است (نقل از خود کتاب)

آیینه حق‌نما — نوشته یکی از شاگردان ملا رجبعلی تبریزی است و شاگردان بزرگ این استاد و شاگردان او ملا بدیع ... از دانشمندان الهی معاصر که در کتابی ... او بهم اند است
وی میرزا علی حیدرخان ... باشد. اوراق به سال ۱۲۳۱ ق ... رسیده در ۳ باب:
۱ـ ... با عمل و ... ۲ـ معرفت ... در ... و چند تبصره
۳ـ عبادات و مکارم اخلاق ... دیگر ... و چند تبصره. (فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه. تهران جلد ۱۰ ص ۱۹۲۵)

آیینه تاریخی کلات و سرخس — نوشته مهدی بامداد ( ) متن خطابه‌ای است که در باب ... تاریخی کلات و سرخس در روز ... آبان ۱۳۳۳ ش در انجمن ... ایران ایراد ... چاپ تهران ۱۳۳۴ ش - جیبی - ۲۶ ص - نشریه انجمن ... ش ۳ - چاپ بابل
(فهرست از خود کتاب)

آیینه باستانی ... نوشته محمد حسن ... شیرازی فرزند ... کازرونی (۱۲۸۹ ش شیراز - ...) از پیش از تاریخ تا ادوار اسلامی. ... پیش از تاریخ - نقش رستم - استخر - نقش رجب - چاپ ۱۳۳۱ ش - ۲۰۵ ص - وزیری - مصور (فهرست از خود کتاب. تاریخ ... فهرست از دانشنامه ... ج ۳)

آب اصفهان — بیماری‌های منتشره به وسیله آب. طرق جلوگیری. بهسازی شهر اصفهان - نوشته دکتر ... خاتمی: بخش اول تعریف کمی آب. بخش دوم بیماری‌های منتشره به وسیله آب در اصفهان - بخش سوم طرق جلوگیری از بیماری‌های منتشره به وسیله آب اصفهان. مطالعه‌ای مختصر آب ... اصفهان از نظر بهداشتی و چاره‌جویی بیماری‌های مربوطه و یادآوری رفع نواقص آب شهر اصفهان کتاب شده. و ... آب ... اصفهان ... آن ... سال ... ۱۳۳۵ ش - وزیری - ۱۲۷ ص - چاپ اصفهان - ... (فهرست از خود کتاب)

آیینه جهان‌نما — نوشته سیف‌الدین محمد بن محمد جعفر ... استرآبادی - در سال ۱۲۹۷ قمری که جلد ... نسخه خطی کتابخانه مرکزی دانشگاه. تهران در شب ۵ شنبه ۱۷ صفر ۱۳۰۴ ... در ... داستان آفرینش ... ۲ ... ایران و ... پیامبران عبری و تاریخ ایران و اسلام است تا سال ۴۱ هجری - عنوان ... (...) است و حوادث پیش از اسلام ... تاریخ هبوط آدم - نسخه خطی ... ۴۰۳۸ ... کتابخانه مرکزی دانشگاه. تهران موجود است.
(فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران جلد ۱۳)

آیین بابیه — ۹۸ ص هر صفحه ۲۵ سطر - چاپ فروردین ۱۳۲۳ ش در اصفهان تألیف شده نویسنده اسم خود را به رمز (ع - ف) تعیین کرده. این کتاب مقدمه‌ای و ۱۵ فصل است و ... راجع به تاریخ و زندگانی سید باب و ... نوشته ... او و تعالیم [illegible]

و اظهار اوبیاشه (نقل از: مجله وحید و بررسی و تاریخ و تحقیقات ...)

آتشکده آذر مؤلف حاج لطفعلی بیگ آذر بیگدلی (۱۱۳۴ ق اصفهان – ۱۱۹۵ ق)
این تذکره بنام کریم خان زند در سال ۱۱۸۰ هجری تألیف شده و مشتمل است بر دو مجمره.
مجمره اول در شعرای متقدمین ، مجمره دوم در ترجمه شعرای معاصرین که مجمره اول شامل یک شعله
در شعرای ملوک و شعله اخگر است و مجمره دوم منقسم بر دو پرتو و جمعاً تراجم احوال و نمونه
آثار ۸۴۲ نفر شاعر که آنها را بترتیب اقالیم طبقه بندی نموده – چاپهای متعدد
و بهترین چاپ آن را باید جزو انتشارات امیرکبیر که به تصحیح دکتر حسن سادات ناصری است شمرد
(نشر در حوزه کتب) (نقل از حافظ الآثار در احوال رجال دوره قاجار ص ۴۰)

آتشکده اردستان مشتمل بر جغرافیا و تاریخ اردستان و تحقیق در انساب سادات طباطبایی ایران
مؤلف ابوالقاسم رفیعی مهرآبادی متخلص به نزهت (۱۲۸۴ ش – زنده)
در تاریخ و جغرافیا و تراجم بزرگان و علما و شعرا و عرفای آن دیار – این کتاب در سه مجلد
پیش بینی شده که جلد اول آن بسال ۱۳۳۶ شمسی در ۴۱۶ ص قطع وزیری
و جلد دوم بسال ۱۳۴۲ ش از ص ۴۱۷ شروع و به ص ۱۳.. ختم شود بچاپ رسید
و جلد سوم تاکنون به طبع نرسیده (نشر در حوزه کتب)

آتشکده یزدان (تاریخ یزد) مؤلف عبدالحسین آیتی یزدی (آواره) (۱۲۵۰ ش – ۱۳۳۲ ش)
در تاریخ و جغرافیا و تراجم رجال و شعرا و سایر خصوصیات شهرستان یزد و توابع – این کتاب بسال ۱۳۱۷
شمسی در ۴۳۳ صفحه قطع وزیری بطبع رسیده. و مرحوم ... یزدی در ماده تاریخ چاپ آن گفته :

خامه آیتی به مرز مبین کرد تاریخ یزد را تدوین
بهر تاریخ آن بهرش آن گفت آیت آیتی کتاب مبین = ۱۳۵۷ = ۱۳۱۷

الآثار الباقیه عن القرون الخالیه مؤلف ابوریحان محمد بن احمد بیرونی (۳ ذی الحجه ۳۶۲
بیرون خوارزم – محرم رجب ۴۴۰ غزنین) در آن را بنام شمس المعالی قابوس بن وشمگیر زیاری
(– ۴۰۳ ق) در تقویم و سیرات و اعیاد ملل مختلف نزدیک نوشته – این کتاب بسعی
پروفسور ادوارد زاخائو بسال ۱۹۲۳ در لیپزیک بطبع رسیده و نیز در ایران بچاپ رسیده
(نقل از تاریخ ادبیات دکتر شفق) (نقل از فرهنگ خاورشناسان) (نقل از الذریعه جلد یک صفحه ۷)

آثار البلاد و اخبار العباد مؤلف شیخ علامه ابی عبدالله زکریا قزوینی (حدود ۶۰۰ قزوین
– ۶۸۲ ق) شرح جغرافیایی و تاریخی و شهرها است مؤلف عجائب المخلوقات است این کتاب علاوه بر
اهمیت و حیثیت تاریخی و جغرافیایی شامل منتخباتی نفیسی است راجع به احوال ۱۹ نفر از شعرای معتبر
فارسی – این کتاب بسال ۶۷۴ ق تدوین یافته شده و یکبار در آلمان بسال ۱۸۴۹ بطبع رسیده
(نقل در تاریخ مغول چاپ دوم صفحه ۵۰۲)

آثار جعفری — مؤلف حاج سید جعفر حسینی خورموجی ملقب به حقایق نگار فرزند میرزا محمد خان خورموجی (... - ۱۳۰۱ ق) مشتمل بر حوادث تاریخ معاصر ایران و فتح ممالک اروپائی - چاپ ۱۲۷۶ قمری (نقل از دانشمندان و سخن سرایان فارس جلد ۲ ص ۲۸۶) الذریعة الی تصانیف الشیعة جلد ۱ ص ۷ بنام اوراق میرزا جعفرخان مشیرالدوله (در رساله [illegible] فهرست کتابخانه [illegible] صفحه ۷۹)

آثار عجم — مؤلف میرزا محمد نصیر متخلص به فرصت حسینی شیرازی و ملقب به فرصت الدوله (۱۲۷۱ ق - ۱۳۳۹ ق) مشتمل است بر تفصیل و تحقیق اماکن باستانی و عمارات قدیم ایران مخصوصاً استان فارس و ذکر احوال علما و حکما و فضلا و ادبای متقدمین و متأخرین و ذکر بلوکات، بلاد - جبال - دریاچه‌ها، ابنیه و ابنیه قدیمه فارس مفصل و از سایر ایران مجمل با [illegible] و سایر مطالب متنوعه از قبیل حکومت سلاطین و علوم متفرقه و غیره چاپ بمبئی - ۱۳۱۴ ق (نقل از خود کتاب)

ابن یمین و ابنیه تاریخی فریومد — تألیف محمد ابراهیم شعیبی - فهرست: تاریخ فریومد - فریومد امروز - معارف فریومد - شرح حال ابن یمین - معاصران ابن یمین - ممدوحین ابن یمین - پایان کار ابن یمین - آنچه که تا بحال بدست نیامده بود - ۱۳۴۲ ش - وزیری - ۵۴ ص - مصور - چاپ تهران - آثاری که تاکنون بدست نیامده بود - شرح حال و نسب و تاریخ وفات است. (نقل از نامه آستان قدس شماره ۱۹ - آذر ۴۲) (نقل از کتابهای ایران ج ۱۰)

احسن التقاسیم فی معرفة الاقالیم — مؤلف شیخ الامام شمس الدین ابوعبدالله محمد بن احمد مقدسی (۳۳۶ ق - ۳۸۰ ق) این کتاب بسعی دخویه هلندی (۱۸۳۶م - ۱۹۰۹م) بطبع رسیده (فهرست کتب [illegible] ص ۱۰۴)

احسن التواریخ — مؤلف حسن بیگ روملو (۹۲۸ ق - ۹۸۵ ق تقریباً) این کتاب تاریخی در نیمه دوم قرن دهم هجری بنام شاه اسمعیل دوم نوشته شده و وقایع ایران را از سال ۹۰۰ تا ۹۸۵ بتفصیل سلطنت شاه طهماسب آورده - این تاریخ بسعی چارلس نارمن سیدن بسال ۱۹۳۱ مسیحی در کلکته بطبع رسید (از تاریخ ادبیات دکتر شفق) (از آخر جلد اول [illegible])

احسن التواریخ — مؤلف محمد فرید بک - مترجم میرزا علیخان ابن میرزا عبدالباقی [illegible] - موضوع تاریخ سلاطین عثمانی است که به زبان ترکی نوشته شده و مترجم آن را بفارسی برگردانده. این تاریخ بنام سلطان احمد خان [illegible] بسال ۱۳۲۴ قمری در تهران بطبع رسید (نقل از خود کتاب)

احسن التواریخ (منتخب التواریخ) — مؤلف حسن بیگ محمد بیگ خاکی شیرازی (- ۱۰۲۲ ق) در وقایع تاریخی تا وقایع سال ۱۰۲۱ هجری قمری را ضبط کرده (نقل از دانشمندان و سخن سرایان فارس ج ۲ ص ۲۰۳)

احسن القصص و دافع الغصص — مؤلف ادیب ابوالفتح بن ابی جعفر شریف الکاتب الکرکی الجهرمی
که ظاهراً مؤلف از روی تحفة الابرار علی بن ابی جعفر ... در تاریخ ... و این مطلب ...
برای میرزا فرج الله خان اردلان وزیر کردستان و به حکم امیر ... در ۱۲۵۰ هجری
ترجمه و در آن کتاب از تاریخ هند و قصص انبیاء ... بحث می‌شود (فهرست کتابخانه مرکزی
دانشگاه تهران صفحه ۱۵۱۹) (الذریعه جلد ۱ ص ۲۸۸ با توجه به تکیه اضافه کرده فهرست کتابخانه
... کتاب را برای مؤلف نوشته)

احیاء الملوک (شامل تاریخ سیستان از ادوار باستانی تا ۱۰۲۸ هجری) تألیف ملک شاه حسین بن
ملک غیاث الدین سیستانی (۹۷۸ المتولد – ۱۰۲۸ متوفی) این تاریخ در سال ۱۰۲۸
هجری به انجام رسید و دارای یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه نوشته ... شامل وقایع
تاریخ سیستان از بعد ... تا سال ۱۰۲۸ هجری یعنی قریب ۲۰۰ سال از آن به تفصیل ...
تهران – ۱۳۴۴ ش – به کوشش دکتر منوچهر ستوده (۱۲۹۲ ش – زنده) ۶۸+۵۱۸ ص –
نشریه ۲۵ مجموعه متون فارسی – شماره ۲۳۲ بنگاه ترجمه و نشر کتاب (نشر از خود کتاب)

احسن التقویم — نوشته حاج شیخ علینقی ادیب زارچی (چاپ اول به نام ... مؤلف است)
۱۳۱۵ ق – ۱ در ... و ... در حقیقت تقویم دائمی ... است
چاپ اول ۱۳۴۱ ش – جیبی – ۲ چاپ افست – ۸۱ ص – سربی – ۲ چاپ دوم ۱۳۴۲ ش
(نشر از خود کتاب)

اختناق ایران — نوشته مستر مورگان شوستر امریکایی خزانه‌دار سابق دولت علیه ایران – مترجم
ابوالحسن موسوی شوشتری ... – خاطرات نویسنده است که از جمادی الاول
۱۳۲۹ قمری وارد تهران شد و به عنوان خزانه‌دار ... در خدمت مالیه ایران بود ...
تاریخ ادوار ... قاجاریه است – اصل کتاب به نام: دی استرنگلینگ آف پرشیا است
و عنوان اختناق ایران را مترجم برای آن برگزیده – چاپ ربیع الثانی ۱۳۳۳ قمری برابر
مارچ ۱۹۱۵ میلادی – چاپ کلکته – ۵۰۰ ص – وزیری – مصور (نشر از خود کتاب)
که این فهرست ... قبل از ۱۳۴۰ قمری در بمبئی ... به طبع رسید

ادبیات معاصر — نوشته غلامرضا رشید یاسمی فرزند محمد ولی خان میرپنجه (۱۲۵۰ ش کرمانشاه
– ۱۸ اردیبهشت ۱۳۳۰ ش تهران) این کتاب تذکره بزرگان معاصر مؤلف است. و در آخر
جلد چهارم تاریخ ادبیات ایران پروفسور ادوارد براون (۷ فوریه ۱۸۶۲ م – ۵ ژانویه ۱۹۲۶ م)
ترجمه مؤلف در سال ۱۳۱۶ ش به طبع رسید (نشر از خود کتاب)

الذریعه الی تصانیف الشیعه — مؤلف حاج شیخ محمد محسن معروف به آقا بزرگ تهرانی (۱۲۹۳ ق تهران – زنده) عربی . فهرست کتابهائی که علمای شیعه نوشته اند که اول در مجلدات عدیده که اولین جلد در سال ۱۳۵۵ قمری و هیجدهمین جلد در ۱۳۸۹ قمری در نجف و تهران بطبع رسیده و مجلدات دیگری از آن زیر طبع خواهد رسید (آثار تعلیقی محدث) (مجله وحید شماره ۳ دوم صفحه ۲۲ سال ۱۳۲۸) (فهرست چاپی)

ارشاد المسلمین لسوی اولاد امیر المؤمنین — مؤلف آقا سید عبدالله مدرس صادقی (ثقة الاسلام) (۱۲ ع ۲ ، ۱۲۸۵ ق اصفهان – ۶ مهر ۱۳۸۲ ق اصفهان) در احوال سادات و آباء و اجداد خود (سادات میر محمد صادقی) از حضرت امام سجاد تا پائین و جماعتی از علماء معروفین و ... این طایفه انجام تألیف ۱۴ ع ۲ – ۱۳۴۵ ق (نقل از تذکره سخنوران اصفهان ص ۴۳۸) (علوم و عقاید صفحه ۵۸) (کشف الحجب ... ص ۹۷)

از شهر تهران چه میدانیم — مؤلف ح . باجرقی – حاوی اطلاعاتی از سابقه تاریخی و اوضاع طبیعی و اجتماعی و اقتصادی شهر تهران – چاپ تهران – ناشر صاحب – ۱۳۴۵ – رقعی – ۱۹۶ ص (نقل از راهنمای کتاب شماره ۶ سال ۹) و (روزنامه اطلاعات ش ۱۲۲۳۴ – ۲۵/۱۱/۴۵)

اشعار البلاد پروین — مؤلف ... قرآن تذکره شعرای زنجان است . چاپ تهران

الشرف التواریخ

در جلد دوم این کتاب وقایع تاریخی ایران در زمان قاجار از تاریخ ۱۷ ع ۱ ۱۳۲۸ بامرگ ... تا تاریخ محرم ۱۳۳۱ قمری آمده ... ایران یاد شده است – نسخه ای از این تاریخ در دانشکده ادبیات تهران و نسخه ای در دانشکده حقوق است (نقل از فهرست کتابخانه دانشکده حقوق) (نقل از فهرست کتابخانه دانشکده ادبیات که برای شماره اول ۱۰ ... آن دانشکده تألیف ... بطبع رسیده)

الاسلاف — در سال ۱۰۰۳ قمری تألیف گردیده و نسخه خطی آن موجود است در کتابخانه مدرسه سپهسالار بشماره ۳۳۱۸ و نسخه ای دیگر در کتابخانه مدرسه سپهسالار بسال ۱۲۷۷ قمری نسخه دوم ۱۲۷۴ قمری تحریر شده قرآن تذکره شعرای است (نقل از فهرست کتابخانه مدرسه سپهسالار ج ۲)

اسناد و نامه های تاریخی از اوائل دوره اسلامی تا اواخر ش . اسمعیل رضوانی . گردآوری موید ثابتی – مطبوع – ۴۸۰ ص (راهنمای کتاب ش ۳ سال ۱۰ ...)

اسناد کوه مغ — عکس متون سغدی متعلق به ربع اول قرن هشتم میلادی و اوایل رواج اسلام در شرق ایران — ۶۰ ورق — چاپ مسکو — مصور — (راهنمای کتاب ش ۲ سال ۱۰)

الاسناد المصفی [illegible] آل المصطفی المنتجب مؤلف حاج شیخ محمد محسن مشهور به حاج آقا بزرگ تهرانی (۱۲۹۳ ق تهران — زنده) موضوع اسناد حدیث — چاپ نجف — سال چاپ ۱۳۵۵ ق

الانیسیه مؤلف سید نورالدین محمد شوشتری — در انساب سادات مرعشیه شوشتری که از اولاد السید خلیل مرعشی نوشته و نام کتاب خود را بنام او نهاده و در روز [illegible] ۲۶ شعبان ۱۲۳۸ از تصنیف آن فراغت یافته و بعد از آن چند نفر آن را تکمیل کرده اند: اول سید محمد رابع السید خلیل مذکور؛ دوم سید احمد شوشتری

اسرار نهفته جنوب مؤلف اسمعیل نوری زاده بوشهری (۱۳۰۴ ق بوشهر —) شرح وقایعی که در سال ۱۳۲۵ شمسی در فارس روی داد — چاپ تهران (نقل از دانشنامه [illegible] فارس جلد ۵ ص ۷۴۴)

اسناد [illegible] قاجاریه تحقیق و تألیف: ابراهیم صفائی (۱۲۹۲ ش ملایر — زنده) مشتمل بر ۱۰ فصل: تحریم دخانیات ۲ اختلافات مرزی ۳ رقابت [illegible] ۴ [illegible] ۵ نهضت مشروطه ۶ [illegible] ۷ [illegible] ۸ [illegible] ۹ [illegible] انقلاب (مستند) ۱۰ [illegible] — ۱۳۴۶ ش تهران — ۲۵۰ نسخه — ۱۶۰ نسخه — ۴۸۷ ص (نقل از [illegible]) (راهنمای کتاب ش [illegible] سال ۱۰) (کیهان ش ۷۱۹۲ / ۴۶,۵,۳)

اسرار خلقت مؤلف سرلشکر [illegible] فرزند دوم حاج میرزا ابراهیم [illegible] (۱۲۶۷ ش [illegible] — ۱۳۴۲) گردآورنده حسین [illegible] فرزند حاج [illegible] (۱۲۸۰ ش تهران —) [illegible] در سال ۱۳۰۸ شمسی [illegible] در جواب [illegible] اسرار خلقت [illegible] ایران [illegible] نوشته اند. — از انتشارات [illegible] — چاپ ۱۳۱۶ ش — ۵۵۴+۱۰۶+د ص — وزیری — مصور (نقل از [illegible])

آسیا در کشمکش [illegible] (جون؟ — [illegible]) نوشته فرانسیس آستون — مترجم دکتر داود منشی زاده تهران — ابن سینا — ۱۳۴۲ ش — وزیری — ۱۴۸ ص (فهرست [illegible] جلد ۱۰) (نقل از [illegible] انتشارات ایران سال ۱۳۴۲)

اسناد و مکاتبات تاریخ ایران از تیمور تا شاه اسمعیل گردآوری دکتر عبدالحسین نوائی (۱۳۰۴ ش
تهران - زنده) مجموعه ایست از اسناد سیاسی و مکاتبات سیاسی از زمان حمله تیمور تا آغاز سلطنت شاه اسمعیل صفوی
و تبریز در سال [illegible] و [illegible] ایران و مکاتبات [illegible] کشورهای خارجی - تهران - بنگاه ترجمه و نشر کتاب
۱۲۵ - ۱۳۴۱ ش - وزیری - ۳۲+۷۵۱ ص - مجموعه ایران شناسی ش ۲۳ (نقل از خود کتاب)

الشعرای آذربایجان مؤلف ادولف برژه فرانسوی - در تاریخ ۱۸۵۷ میلادی در شهر
لیپزیک چاپ کرده (دانشمندان آذربایجان تألیف محمد علی تربیت ص ۱۵۲)

[illegible] الشعراء مؤلف میرزا محمد حسن (شیخ الملک) شیرازی متخلص به [illegible] پسر حاجی ابوالحسن
تاجر شیرازی (۱۱ ذی القعده ۱۲۷۵ ق - ۸ ج ۲ ۱۳۴۳ ق) در تراجم احوال
شعرای فارس که قسمتی از آن از تذکرة الشعراء تألیف دیگری از همان مؤلف معروف
را [illegible] از محرم ۱۳۳۴ قمری الی ذی الحجه ۱۳۳۷ قمری در پاورقی روزنامه هفتگی
فارس منطبعه در شیراز بطبع رسیده - مؤلف [illegible] دانشمندان و سخن سرایان فارس [illegible] ذکر شیخ
در الشعراء [illegible] [illegible] از آن اسم برده [illegible] تاریخ تولد و وفات او را [illegible]
نوشته و [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~

۱۳۹۳ قمری را با تاریخ شمسی که [illegible] عنوان [illegible] دیگری [illegible] داده [illegible] ولی [illegible] نوشته [illegible]
و [illegible] ایران فارسی [illegible] - (نقل از [illegible] : [illegible] سال ۵) (دانشمندان و سخن سرایان
فارس جلد ۳ ص ۲۶۸)

اصفهان مؤلف حسین نور صادقی مدیر روزنامه نقش جهان (۱۳۲۸ ق اصفهان -)
این کتاب مشتمل بر ۶ فصل است . فصل اول تاریخ و وجه تسمیه اصفهان . فصل ۲ محل و وضع جغرافی .
آب و هوا . [illegible] - فصل [illegible] ابنیه تاریخی اصفهان . فصل ۶ بزرگان اصفهان . شعرا . خطاطان .
آتشکده اصفهان - چاپ ۱۳۱۶ ش - [illegible] ۲۵۰ ص - وزیری - سربی (نقل از خود کتاب)

اصفهان از لحاظ اجتماعی و اقتصادی مؤلف مهندس حسن [illegible] اصفهانی ۱ - موقعیت در اطراف [illegible]
(اصفهان - [illegible] - شهرضا - فریدن - یزد - نجف آباد - اردستان - نائین) ۲ معرفی اصفهان
۳ آب و آبیاری ۴ امور اقتصادی ۵ صنایع اصفهان ۶ تجارت اصفهان ۷ اوضاع کشاورزی ۸ معادن
۹ وضع بهداشتی ۱۰ اقلیت های مذهبی ۱۱ مدارس اصفهان ۱۲ جراید ۱۳ احتیاجات شهر اصفهان .
۱۳۳۳ ش - وزیری - ۲۴۴ ص - سربی - چاپ اصفهان (نقل از خود کتاب)

الاصفهان مؤلف صاحب [illegible] [illegible] میر محمد [illegible] محمد حسین حسینی اصفهانی (۵ ذی الحجه ۱۲۸۷ ق - شوال
۱۳۴۹ ق) [illegible] [illegible] در پاورقی [illegible] تاریخ [illegible] - [illegible] در ۱ مجلد [illegible] جلد اول
بطبع رسیده . جلد اول - اصفهان - ۱۳۴۳ ق - [illegible] - رقعی - ۲۳۲ ص

اعلام الناس فی احوال بندرعباس (بندرعباس و خلیج فارس) مؤلف محمد علی کبابی بندرعباسی ملقب
به سدید السلطنه و متخلص به [illegible] فرزند مرحوم حاج احمد خان [illegible] (۲۳ رجب ۱۲۸۹ ق – ۱۱ رجب
۱۳۵۲ ق برابر ۱۴ مرداد ۱۳۲۰ ش) موضوع: تاریخ و جغرافیای بندرعباس و [illegible]. [illegible]
خلیج فارس. بلوچستان. انواع و اقسام خرما – انواع ماهی های خلیج – [illegible] بندرعباس – [illegible] – [illegible] –
رودخانه – [illegible] – حدود – تجارت – [illegible] [illegible] هندواروپا – اوزان و [illegible] – صادرات
و واردات – زراعت – [illegible] – [illegible] – [illegible] خلیج فارس – روس و [illegible] – [illegible] [illegible] و ...
به تصحیح و تحشیه و [illegible] احمد اقتداری [illegible] چاپ [illegible] ۱۳۴۲ ش – تهران –
۱۴+۷۴۶+۹۵ ص [illegible] – وزیری – [illegible] –
(نقل از [illegible])

اعیان الشیعه مؤلف حاج سید محسن امین عاملی شامی (۱۲۸۴ ق – ۳ رجب ۱۳۷۱ ق)
عربی – جلد اول [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] جلد [illegible] [illegible]
[illegible] حضرت [illegible] علیهم السلام [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] حروف الف با
رجال شیعه [illegible] [illegible] – تابعین – تابعین تابعین – علما – راویان حدیث – [illegible] – [illegible] –
[illegible] – فقها – [illegible] – متکلمان – [illegible] – ریاضی دانان – نحویین – صرفیین – لغویین
و دانشمندان علم معانی و بیان – [illegible] – [illegible] – [illegible] – ادبا – عرفا – وعاظ – پادشاهان –
وزرا – امرا – [illegible] – [illegible] و [illegible] [illegible] و زنان.
جلد اول [illegible] (دائرة المعارف الشیعه – اعیان الشیعه) [illegible] [illegible] [illegible] ۱۳۸۳ ق = ۱۳۴۵ ش
۵۱۷ ص – وزیری – تهران – [illegible]
(نقل از [illegible] جلد اول)

اعلام [illegible] مؤلف میرزا [illegible] حسن [illegible] [illegible] [illegible] آرانی (متولد ۱۳۱۶ ق – زنده)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] جلد [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] مؤلف [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (نور الابصار) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ۱۳۴۴ ش [illegible] ۷۲ ص [illegible] (امر [illegible] [illegible]
[illegible] مؤلف [illegible]) (نقل از نور الابصار) (نقل از [illegible] [illegible] اصفهان ص ۱۲)

اقلیت های مذهبی در ایران مؤلف [illegible] واقفی. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] آداب [illegible]
[illegible] [illegible] و [illegible] عبادات اقلیت های مذهبی ایران (مسیحی – زرتشتی – کلیمی)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (دوره [illegible] سال ۱۳۴۳ ش)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] است

اقلیم [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] چاپ [illegible] ۱۳۴۵ ش از انتشارات
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ۲۵ – وزیری –
۲۷۲+۵۶ ص – [illegible]
(نقل [illegible] [illegible] ۴۶ [illegible] ۴۶ ص ۹۶۸)

اکسیر التواریخ — مؤلف شاهزاده علیقلی میرزا (اعتضاد السلطنه) پسر فتحعلیشاه قاجار (۱۲۳۴ ق تولد — ۱۲۹۸ ق تهران) در دو جلد. جلد اول از کیومرث است تا پایان ساسانیان. از جلد دوم از تاریخ پادشاهان قاجاریه است تا حوادث سال ۱۲۵۸ ق. مؤلف از دانشمندان و شعرا و نویسندگان دوره قاجار است و اشعار زیادی هم دارد (نقل از فهرست کتابخانه [illegible] تألیف [illegible]).

آگهی شهان از کار جهان — مؤلف حاج میرزا حسن خان جابری انصاری (۱۲۸۷ ق — ۱۵ بهمن ۱۳۷۶ ق برابر ۲۷ آذر ۱۳۳۵ ش) جلد اول آن مشتمل بر ۵۰۰ صفحه به قطع رحلی و بدون [illegible] و در اخلاق و وزارت — مطبوع
مؤلف خود بزرگان [illegible] شرح جامع و مفصلی در سه جلد بر ترتیب [illegible] (از کیومرث تا [illegible]
۳ حجم [illegible] مطبوع قاجاریه ۳ قاجاریه ۴ تاریخ و [illegible] (نقل از تاریخ جراید و مجلات ایران ج ۱)

[illegible] در [illegible] رجال — مؤلف [illegible] معلم حبیب آبادی (۱۳۰۸ ق [illegible] — زنده)
در شرح حال علما و فضلا و شعرا و ادبای معاصر خود. مؤلف بر هر یک که قلم آورده شرح حال و [illegible] کتاب آنچه به دست آورده. جزو اول [illegible] و [illegible] چاپ [illegible] و [illegible] آثار ایران [illegible] خوب است و معتبر

امامزادگان معتبر ایران — مؤلف حاج سید عزیزالله امامت کاشانی ابن میرزا فخرالدین الحسینی (۱۳۴۸ ق —) در احوال بعضی از امامزادگان معروف در قم و ری و شیراز و حضرات امامزادگان مدفون در کاشان و [illegible] تاریخ و [illegible] علمای کاشان [illegible] تاریخ ختم مطالب ۱۰ ربیع ۱۳۸۳/۱ (نقل از فهرست کتابخانه آستان قدس رضوی جلد ششم ص ۹۳۹)

امپراطوری ژاپن — مؤلف [illegible] کوشان. تاریخ و جغرافیا [illegible] ژاپن قدیم و جدید ژاپن
چاپ ۱۳۱۷ ش — ۷۱۰ ص — رقعی — مصور — [illegible] تهران (نقل از کتابهای ایران [illegible])

أمل الآمل در شرح علماء جبل عامل — تألیف شیخ حر عاملی (شیخ محمد بن حسن حر عاملی) (۸ رجب ۱۰۳۳ ق مشغره جبل عامل — ۲۱ رمضان ۱۱۰۴ ق مشهد) جزء اول در شرح حال دانشمندان و فضلاء و علماء جبل عامل [illegible] و جزء دوم در حالات علماء متأخر از شیخ طوسی تا زمان مؤلف.
سال تألیف ۱۰۹۷ ق سال طبع ۱۳۰۲ ق تهران
بر این کتاب دو تکمله و یک تتمه بر آن نوشته اند:
۱- تکملة الامل از سید عبدالله جزایری متوفی ۱۱۷۳ ق
۲- تکملة الامل از سید صدرالدین متوفی ۱۳۵۴ ق

تتمیم الآثار — از سید محمد بن ... آل ابی شبانة (م ۱۲۵۱)
" " — از سید عبدالعلی ...
" " — از سید میرزا ابراهیم تبریزی (م ۱۳۱۴ ق) —
" " — از شیخ عبدالنبی بن محمد تقی قزوینی (قرن ۱۳)
نقل از ذریعه [crossed out] نسخه آستان قدس رضوی شماره ۱۱ و ۱۴۰۱ — فرزند ۱۴ دارد (فهرست ۴۲)

الف — خاندان مرحوم بلاغی — تألیف سید عبدالحجة بلاغی نائینی (حجت ...) (۱۳۱۲ ق نائین.
زنده) مشتمل است بر نسب خاندان مرحوم بلاغی و این کتاب در حقیقت تکمله تاریخ نائین
(مرآة الزمان) ... از احوال مؤلف است و جلد ۴ و ۵ تاریخ نائین را تکمیل ...
بالعنوان ... کتاب تاریخ الرمان — طبع ۱۳۲۹ ش — ۲۹۵ ص — مصور (نقل از خود کتاب)

الغرس الاحباب — تألیف سید شرف الدین الحسینی تبریزی الالهی المشهور به میرزا ... (
۱۰۵۰ ق ...) این کتاب مشتمل بر وقایع ... و ... در ... و سلسله ... و ... و ...
... و ... عنوانی ... ، ... کتاب (الغرس الاحباب = ۱۰۲۳ ق)
(نقل از دانشمندان آذربایجان ص ۲۹۹)

انجمن های سری در انقلاب مشروطیت ایران — تألیف اسمعیل رائین — مرحوم میرزا آقا ... در اوایل ، ... بر ...
مظفرالدین شاه . نقش فراماسونها در انقلاب مشروطه — معرفی ۱۸ لژ فراماسونری کنونی در ایران —
اختلاف لژهای ... آلمانی — ... از ایران ... به عنوان ... سفارت انگلیس — کدام ... روحانی
از سفیر انگلیس ... (نقل از روزنامه کیهان ش ۷۲۹۰ — ۲۴ ر ۸ ر ۴۶) — مطبوع

انیس الاحبا — تألیف ... انیس هندی ( ) — در ذکر ... که ... را
در ذیل افتتاح — فتح الباب ، فصل ، فصل ، اختتام ... خاتمه — نوشته است ... تذکره شعرای
... که در ۱۱۹۷ ... و مشتمل بر ذکر ۵۰ شعراست (نقل از ... ذریعه ... ص ۴۵۰)

انیس العاشقین — مؤلف کنور رتن هندی (۱۱۹۷ ق — ۱۲۶۷ ق) در آن تذکره شعراست
که مؤلف ترتیب حروف الف با ... را آورده و در سال ۱۲۴۵ و ۱۲۴۶ ... تألیف ...
در ذکر حال ... شعر ... و ... است (نقل از ... ص ۵۲۱)

انقلاب ایران — تألیف پروفسور ادوارد براون انگلیسی (۷ فوریه ۱۸۶۲ م — ۵ ژانویه ۱۹۲۶ م)
ترجمه احمد پژوه ، ملقب به ... فرزند مرحوم حاج میرزا ابوالحسن خان فرزند ابراهیم خان ... میرزا
(۱۲۹۵ ...) سال تألیف ۱۹۱۰ م —
۴۹ ... — ۴۹۳ ص — مطبوع (نقل از ... جلد اول ص ۵۸۵) (تاریخ ادبیات براون ج ۱)

اکسیر فروزان   مؤلف میرزا عبد الحسین فیض فرزند آیت الله فیض (۱۳۲۸ ق قم -)
در تاریخ قم و تاریخچه آستانه حضرت معصومه - چاپ شده   (نقل از گنجینه دانشمندان ص ۱۳۴۸)

انقراض سلسله صفویه   نوشته دکتر لارنس لاکهارت (زاده ۱۸۹۰ م - ۱۹۵۵ م زنده بوده) مترجم
دکتر اسمعیل دولتشاهی (۱۳۰۵ ش کرمانشاه -)   علل و انقراض سلسله صفویه - حرکت
دوره و ایالات و جمعیت و وضع حکومت ایران در زمان صفویه - اوضاع داخلی ایران و روابط آن با ترکیه عثمانی
و هندوستان - احیای آیین تشیع و تأثیر آن در انقلابات مذهبی - جریان لشکرکشی افغانها و میرویس و
محمود و محاصره اصفهان - موضع حمله سپاه کبیر و حرکت عثمانی با ایران ، قرارداد تقسیم کشور ایران و روی کار آمدن
نادر - روابط ایران و روسیه - با ۲۱۷ اسناد و اضافات ... ترجمه از کتاب - نشریه ۷ مجموعه ایرانشناسی -
۱۳۴۴ ش - ۸۷+۱۲ + ۵۹۰ ص - وزیری   (نقل از خود کتاب)

انقراض سلسله صفویه و ایام استیلای افاغنه در ایران   نوشته دکتر لارنس لاکهارت (زاده ۱۸۹۰ م -
۱۹۵۵ م زنده بوده) مترجم مصطفی قلی عماد - موضوع تاریخ و انقراض سلسله صفویه - تهران - ۱۳۴۳ ش -
وزیری - ۱۵+۵۴۴ ص - مصور   این کتاب ظاهراً همان کتاب بالاست منتها مترجم آن شخص
دیگری است -   (نقل از راهنمای کتاب شماره اول سال ۷)

انوار المشعشعین فی بیان شرافة قم والقمیین (تاریخ قم)   مؤلف شیخ محمد علی بن حسین بن
محمد باقر بهاء الدینی قمی (- حدود ۱۳۳۵ ق قم) به فارسی در بیان زمین قم و...
کتاب دارای ... و علما و شعرا و چند فصل ... تألیف ... جلد اول ۱۳۱۷ ق و سال ختم ۱۳۲۵
ق. به طبع رسید. جلد اول در احوال امامزادگان مدفون در قم و جلد دوم در احوال محدثین قم است.
کتاب مهم تاریخ قم که مؤلف آن حسن بن محمد بن حسن شیبانی قمی به سال ۳۷۸ ق به عربی نوشته
و آن را حسن بن علی بن حسن بن عبدالملک قمی در بین سالهای ۸۰۵ و ۸۶۵ به فارسی ترجمه نموده و
مؤلف انوار المشعشعین با مراجعه بدان ترجمه و اضافاتی بدان آن را تألیف نمود   (نقل از خود کتاب)
(نقل از کشف الحجب بروکلمان ... ص ۷۶)   (نقل از آتشکده اردستان ص ۲۹۶)

اورازان   نوشته جلال آل احمد - وضع محل و آداب و رسوم و لهجه یک ده در طالقان
- نشریه ۲ در راه ادبیات - چاپ سوم ۱۳۴۴ ش - ۷۸ ص - مصور   (نقل از کتاب ماه شماره ۵)

اوضاع علمی و ادبی آذربایجان در عهد ایلخانان مغول   نوشته دکتر منوچهر مرتضوی استاد دانشکده ادبیات
تبریز - بخشی از این کتاب (چند فصل) به عنوان (تحقیق درباره دوره ایلخانان ایران) به طبع رسید و بقیه
و چاپ کامل به صورت کتاب ... در آینده به طبع خواهد رسید   (نقل از نشریه تحقیق درباره ایلخانان ایران)

الاوامر العلائیه فی الامور العلائیه   مؤلف ابن بی‌بی (- ۶۸۱ ق درگذشته)
در تاریخ سلجوقیه آسیای صغیر جزو اول آن که [illegible] و سلطنت علاءالدین کیقباد را با تفصیل شرح داده و کتاب
را به علاءالدین عطاملک جوینی اهدا کرده و در سال ۱۹۵۶ م جزو مجموعه انتشارات تاریخ ترک در آنکارا
طبع شد (نقل از تحقیق در مصادر تاریخ ایران ص ۱۴۸)

اوراق ناصری   مؤلف میرزا عبدالحسین خان لسان الملک پسر میرزا محمدتقی سپهر کاشانی (-
۱۳۴۰ ق) در احوالات ناصرالدین شاه قاجار - مطبوع

ایران در زمان ساسانیان   مؤلف کریستین سن دانمارکی (۱۸۷۵ م - ۱۹۴۵ م) مترجم غلامرضا
رشید یاسمی (۱۲۷۵ ش کرمانشاه - ۱۸ اردیبهشت ۱۳۳۰ ش تهران) تاریخ و آثار و عقیده و سایر
احوالات زمان سلسله ساسانیان - چاپ تهران ۱۳۱۷ ش
چاپ دوم ترجمه رشید یاسمی با تجدید نظر منوچهر امیرکری چاپ ۱۳۴۴ ش چاپ سوم [illegible]

ایران از آغاز تا اسلام   مؤلف دکتر گیرشمن فرانسوی (۱۸۹۵ م -) مترجم دکتر محمد معین
(پسر شیخ ابوالقاسم فرزند شیخ محمدتقی معین العلما (۱۲۹۴ ش رشت -) تاریخ و هنر و دین و
ادب و علم و تمدن مردمانی که در سرزمین ایران از عهد دیرین تا تاریخ به انتهای شاهنشاهی سلسله ساسانیان
۳۸۳+۸ ص - ۱۳۳۶ ش + ۱۰۸ گراور - ناشر بنگاه ترجمه و نشر کتاب - ۱۳۴۴
چاپ دوم ۲۴+۵۰۰ ص - ۱۳۴۴ ش - مصور (نقل از فهرست کتابهای چاپی ۲)

ایران در آستانه مشروطیت   مؤلف دکتر مرودشتی - تحلیل درباره جنبش مشروطیت ایران - انتشارات امیرکبیر
(نقل از روزنامه اطلاعات شماره ۱۲۲۴۰ - ۲۳/۱۲/۴۵)

ایران دیروز   مؤلف پرنس رضا ارفع (ارفع الدوله) خاطرات پرنس ارفع است از دوران عمر نود ساله
- مظفری - محمدعلی شاهی . احمدشاهی و دوران ۵۰ سال سلطنت اعلیحضرت رضاشاه کبیر - تهران -
۱۳۴۵ ش - وزیری - ۵۵۹ ص - مصور (نقل از راهنمای کتاب شماره ۹ سال ۹ اسفند ۴۵)

ایرانشاه   مؤلف استاد ابراهیم پورداود (۱۳۰۴ ق رشت - زنده) در شرح مهاجرت زردشتیان
ایران به هندوستان ۴۰ صفحه متن و ۵۷ صفحه عکس (این کتاب؟) از ابتدا تا آخر قدم به قدم حالات گذشته
زرتشتیان در سال هندوستان - چاپ بمبئی - ۱۲۹۵ یزدگردی

ایران کنونی و خلیج فارس   مؤلف السیر لورد [illegible] (۱۳۰۴ ش -) چاپ تهران

بابرنامه (واقعات بابری) (تزوک بابری) بابر پادشاه مشهور است . خان خانان در سال ۹۹۸ هجری
از ترکی ترجمه آن را کامل کرد - این ترجمه در بمبئی با خاتم الکتاب در سال ۱۳۰۸ ق چاپ شد . مولانا پروفسور
محمد شفیع (۱۸۸۳ م گوجرانوالا - ۱۴ مارس ۱۹۶۳ م) بر این ترجمه مقدمه چاپ کرد و در مجله اورینتل کالج نشر شد

۱۹۳۴ – شیخ رضی‌الدین دماوندی خوانی قزوینی در ۹۴۰ نزدیک یک حصه فارسی ترجمه کرد – دیگر ترجمه
فارسی میرزا باشی حسین غزنوی است که او نخستین ؟ را در ۹۹۴ ترجمه ... ترکی و
ترجمه حصه‌ی بهار ... این دو ترجمه هنوز چاپ نشده اند (نقل از پاورقی صفحه ۲۳۸ مقالات الشعرا)

تاریخ معجم – مؤلف الحسینی (المشکور الحسینی این کتاب را به ابراهیم خان نسبت داده) فهرست کامل
این کتاب جمیع ... الشکور ... این کتاب بیشتر به ... بزرگ ... که از آنها
... الشکور ... من حیث ... نسخه خطی که در ... موجود است ... این کتاب است
وش ... قرآن ... بعد مؤلف – ... (تاریخ ... = ۱۱۷۴ ق) ... مال
خاتمه کتاب است
(نقل از تذکره ...)

باران رحمت – نظریه‌ی شعر ادبی به کوشش ... رحمت ... – ... کتاب با ۷۰۰ بیت
شعر ... مصاحب ... ناشر ... علمی – ۱۳۴۵ ش – وزیری – ۷۰ ص (مجله وحید
سال ۴۷ – آبان ۱۳۴۵)

باستان‌شناسی ایران باستان – ... لوئی واندنبرگ ... – مترجم عیسی بهنام – ... الیف
... فوق ... ۱۳۴۵ ... و مدارک ایران است. مؤلف ... در ایران ... و الفبا
... را از ... است. ... که ... از نام ... از ... کردستان و ... ایران –
گرگان و استرآباد – خراسان – سیستان – بلوچستان – کرمان – لارستان – فارس – خوزستان

اصفهان – کردستان – آذربایجان و عراق عجم – چاپ تهران – ۱۳۳۹ ش – انتشارات ... تهران –
وزیری – ۲۷۰ ص + ۱۷۳ لوحه (نقل از راهنمای کتاب سال اول شماره ۱۰) دی ماه ۱۳۴۲ ش

بازیگران ... شرق – ... – ... تحقیق ... ادب ... سید جمال
الدین افغانی – ناشر ... علمی – تهران – ۱۳۴۱ ش – رقعی – ۱۸۱ ص (روزنامه
اطلاعات $\frac{1327}{45/12/18}$) (راهنمای کتاب شماره ۲ سال نهم)

بستان‌نامه – ... میرزا ابوالفضل ... (۱۲۶۵ ق – ۱۳۲۵ ق) متخلص به
... مدیر ... (هزار دستان) ... ترکی ...
... بستان ... گرم ... – ... مقدمه ... هزار دستان
(بستان‌نامه) ... است ... که به ... هزار دستان ... بنام ...
موجود نیست

تاریخ ... – مؤلف شیخ محمد ... به ... شیخ ... (۲۳ شوال ۱۲۶۱ ق
– ۱۳۰۴ ...) تاریخ تألیف ۱۳۰۰ ق (نقل از ... سال ۵ – اردیبهشت
۱۳۲۷ ش ص ۱۶۹)

بحرالعلوم — مؤلف میرزا حسن زنوزی متخلص به فانی ابن حاج میرزا عبدالرسول حسینی زنوزی
(۱۷ صفر ۱۱۷۲ - ۱۲۱۸ ق) این کتاب که در حقیقت دائرة المعارف آل محمد محسوب میشود
متأسفانه هنوز به حال خطی [illegible] در سال ۱۲۰۹ ق از تألیف آن فراغت یافته - این کتاب
در ۷ مجلد است (نقل از [illegible] تألیف نخجوانی)

بحرین — تألیف السید السعید نفیسی (۱۹ خرداد ۱۲۷۴ ش - ۲۳ آبان ۱۳۴۵ ش) یکی [illegible]
با گفتاری [illegible] است که این جزیره [illegible] ایران [illegible] ۵ بحرین جزء لاینفک کشور
شاهنشاهی ایران میباشد - انتشارات [illegible] - چاپ ۱۳۳۳ ش - چاپ تهران (نقل از [illegible]
تهران [illegible] ۵۵ ص ۴۵) [illegible] - [illegible] - این کتاب [illegible]
[illegible] ۱۳۱۱ ش [illegible] (نقل از [illegible])

بحار الانوار در اخبار ائمه اطهار — مؤلف آخوند ملا محمد باقر مجلسی (۱۰۳۷ ق اصفهان - ۲۷ رمضان
۱۱۱۰ ق) . جلد اول در عقل و جلد دوم [illegible] چاپ سنگی تهران ۱۳۰۵ ق - کتاب [illegible] در احوالات [illegible]
تألیف حاج میرزا حسین بن محمد تقی نوری (۱۲۵۴ ق - ۱۳۲۰ ق) مجلد هفتم بحار الانوار چاپ [illegible]
جلد سوم در عدل و معاد
جلد ۴ در احتجاجات و مناظرات حضرات معصومین علیهم السلام با مخالفین [illegible] چاپ تهران ۱۳۰۹ ق
جلد ۵ در تاریخ انبیاء عظام چاپ سنگی ۱۳۰۳ ق
جلد ۶ در [illegible] تاریخ ختمی مرتبت چاپ سنگی ۱۳۰۲ ق

جلد ۷ در امامت و [illegible] چاپ تهران ۱۳۰۲ ق
۸ ج در فتن بعد النبی - چاپ تهران ۱۳۰۳ ق
۹ ج حالات حضرت امیرالمؤمنین اتمام تألیف ۶ ع ۱/ ۱۰۷۹ ق چاپ تهران - ۱۳۰۷ ق
۱۰ ج حالات حضرت صدیقه طاهره و حضرت حسنین [illegible] سید الشهداء چاپ ۱۳۰۱ ق
۱۱ ج حالات حضرت سجاد تا امام موسی کاظم اتمام تألیف شوال ۱۰۷۲ چاپ ۱۳۰۳ ق
۱۲ ج حالات حضرت رضا تا امام حسن عسکری چاپ ۱۳۰۲ ق
۱۳ ج احوالات حضرت حجت [illegible] تألیف حاج میرزا حسین نوری [illegible] ۱۳۲۰ ق چاپ تهران ۱۳۰۵ ق
۱۴ ج در السماء والعالم است چاپ تهران ۱۳۰۵ ق
۱۵ ج در ایمان و کفر است
۱۷ ج در مواعظ [illegible] است [illegible]
[illegible] چاپ ۱۳۰۳ ق
۲۲ ج در زیارات حضرات معصومین چاپ تهران ۱۳۰۸ ق . اتمام تألیف ۲۷ رجب ۱۰۸۱
ترجمه جلد ۱۳ بحار : مترجم میرزا [illegible] حسن بن محمد ولی [illegible] ۱۲۹۰ ق [illegible]
[illegible] چاپ سنگی تهران ۱۲۹۸ ق
[illegible] — آخوند ملا محمد [illegible] ۱۱۱۵ ق از روی جلد ۱۳ بحار مجلسی [illegible] در
۱۳۲۵ قمری در تبریز چاپ سنگی رسید [illegible] امام زمان
(نقل از [illegible])

بحر اللئالی   مؤلف [illegible] (— ۱۲۴۳ آق زنده بوده) راجع به [illegible] طالع
تاریخ تولد فرزندان فتحعلیشاه قاجار که در ربیع الاول ۱۲۲۸ قمری تا ۱۲۴۴ قمری جداول می‌پردازد
(فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران جلد ۸ ص ۹۲)

بحر الانساب   مؤلف میرزا محمد ملک الکتاب شیرازی (۱۲۵۹ ق — ۱۳۱۷ ق زنده بوده) مرتب به یک مقدمه
(در خوشنویسی و مصنف ایشان) و ۲ چمن در ذکر نسب و انساب بنی آدم و سیره نبوی و احوال اعلام و
وبنی اعلام پیغمبر و ۱۲ گلستان در احوال اطهار و خاتمه در [illegible] سادات هند — چاپ بمبئی —
۱۳۲۵ ق (فهرست [illegible] کتابخانه آستان قدس جلد ۵ ص ۵۶۲)

نخبة [illegible]   [illegible] (۱۳۱۸ آق تهرانی — زنده) [illegible]
[illegible] وحید [illegible] تاریخ و جغرافی [illegible] طبع [illegible]

نخبة [illegible]   [illegible] اصفهان
[illegible] اصفهان و مجموعه [illegible] و شرح حال دانشمندان [illegible]
[illegible] — چاپ ۱۳۴۴ ش — ۱۹۶۱ م — [illegible] — چاپ اصفهان

بدایع الازمان فی وقایع کرمان (تاریخ افضل) مؤلف افضل الدین احمد بن حامد کرمانی
[illegible] — حدود ۶۱۵ ق) در وقایع کرمان در سال ۵۰۲ تا ۶۰۲ قمری نوشته و اصل آن
مفقود و از بین رفته و دکتر مهدی بیانی در سال ۱۳۲۶ شمسی قسمتی از این کتاب را [illegible]
بر این [illegible] از چند کتاب تاریخی دیگر [illegible] مطالب بدایع الازمان را فراهم آورده در
۱۱۸ صفحه [illegible] ۱۵ انتشارات دانشگاه [illegible] طبع رسانده . [illegible] این کتاب بدایع الازمان [illegible]
[illegible] از آن کتاب [illegible] — این کتاب تاریخ [illegible]
[illegible] (۵۸۳ ق) است [illegible] (المضاف الی بدایع الازمان
فی وقایع کرمان) [illegible] (۱۲۷۳ ق — ۱۳۳۴ ق)
در سال ۱۳۳۱ شمسی [illegible] ص ۳۰ [illegible] (فهرست [illegible])

[illegible]   [illegible] میرزا محمود خان [illegible] (۱۲۷۱ ق — ۱۳۳۵ ق زنده بوده)
[illegible] ۵۸۵ قطعه است [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
(کتاب: دانشمندان و سخن سرایان فارس [illegible] ۱۳۲۹ قمری است
(فهرست: دانشمندان و سخن سرایان فارس جلد ۵ ص ۵۹۱)

الدرر المنثور و تحفة المسافر — مؤلف شیخ جمال الدین ابوالفضل جعفر (بن عبدالله) بن ثعلب (متوفی ۷۴۸ ه‍ ق) در احوال ادبای قرن هشتم هجری (نقل از الدرر الکامنة ص ۳۰۹)

بوطیقای [illegible] ([illegible]) — مؤلف خانم عفت مجیدیه ([illegible]) جلد اول . [illegible] چاپ آبان ۱۳۴۵ ش — ۲۳+۳۲۰ ص — وزیری — چاپ تهران . مقدمه در [illegible] اولین مجلد شرح حال [illegible] ۱۰۲ تن از شعرا و [illegible] ([illegible]) تا سال ۷۳۸ هجری (وفات اوحدی مراغه‌ای) آمده است .
(نقل از خود کتاب)

بزرگان شعر فارسی معاصر — مؤلف دکتر حبیب الرحمن — جلد دوم این کتاب اسامی شعرا : دکتر [illegible] ، امید ، [illegible] . ملک الشعرای بهار — پروین — شهریار — توللی — حمیدی — خانلری — [illegible] — [illegible] — رشید یاسمی — [illegible] — [illegible] — سیمین — [illegible] — عشقی — فرخ‌زاد — کسمائی — [illegible] — [illegible] — [illegible] — لاهوتی — [illegible] — [illegible] — نیما یوشیج — [illegible] — [illegible] — [illegible] — وحید دستگردی [illegible] این جلد [illegible] در سال ۱۹۶۶ م قطع وزیری ۳۵۷+۱۵ ص قطع وزیری جزو سلسله انتشارات اداره علوم اسلامیه [illegible] (نقل از راهنمای کتاب سال ۹)

مرثیه‌سرایی [illegible] — [illegible] احمدی ، حسین [illegible] چاپ ۱۳۴۱ ش چاپ دوم این کتاب [illegible] (سیر سخن) [illegible] (نقل از سیر سخن)

برمکیان — نوشته لوسین بودا — مترجم عبدالحسین میکده — سرگذشت خاندان برمکی بنا بر [illegible] مورخین عرب و ایرانی — چاپ دوم ۱۳۴۳ ش — ۲۱۸ ص — [illegible] — [illegible]

بزرگان و سخن سرایان همدان — نوشته دکتر مهدی درخشان . این تذکره در دو جلد به روش شرح حال و نمونه آثار علماء ، عرفا ، فلاسفه ، شعرا ، وزرا و سایر بزرگان آن شهر از قدیم الایام تا عصر حاضر — جلد اول شرح حال بزرگان آن شهر است از ظهور اسلام تا دوران سلسله قاجاریه — و جلد دوم شرح حال معاصرین آن شهر و کسانی که نام آنها از جلد اول از قلم افتاده .
جلد اول چاپ ۱۳۴۱ ش ج + ۳۸۲ ص — وزیری —
جلد دوم ۱۳۴۲ ش — ۴۳۸ ص — وزیری — (نقل از خود کتاب)

بزرگان و سخن سرایان آذربایجان غربی — تألیف آقایان : محمود [illegible] و محمد [illegible] و [illegible] . تراجم احوال و نمونه آثار ۲۱۸ تن از بزرگان و سخن سرایان آذربایجان غربی در این کتاب آمده . چاپ ۱۳۴۴ ش — یج + ۳۸۹ ص — (نقل از خود کتاب)

بزم شمس — مؤلف [illegible] . شرح حال و برگزیده آثار ۱۹۷ تن سرایندگان از آغاز شعر فارسی تا زمان تألیف کتاب (= ۱۳۴۲ ش) به ترتیب حروف تهجی از رودکی تا [illegible] مؤلف [illegible] و [illegible] را از آن گردآوری کرده ۱۵+۳۹۸ ص چاپ ۱۳۴۲ (نقل از خود کتاب)

بزم خاقان (تذکرة السلاطین) مؤلف لطف الدوله سلطان محمد بن فتحعلی شاه قاجار (ع جمادی ۲۶ ج ۱۲۲۸ ق – متوفی بعد از ۱۲۷۹ ق) این کتاب را به سال ۱۲۴۵ قمری در اصفهان تألیف نمود و در ۱۲۵۰ قمری در آن تجدید نظر نمود. و در ذکر فتحعلی شاه قاجار و شعرا معاصر او.
مقدمه در وصف سرتاپای محبوب (تحفه انیس العشاق است) باب اول در [illegible] شاهزادگان و شعرای ایشان، باب دوم در [illegible] از شرح حال فتحعلی شاه و شاعری از او، باب سوم در شرح حال خود مؤلف.
این تذکره نسخه ۲۷۵۱ در کتابخانه مدرسه عالی سپهسالار موجود است.
نسخه دیگری از این تذکره در کتابخانه مجلس شورای ملی است بنام (بزم خاقان) و عین این کتاب است [illegible] در کلیات آن [illegible] (فهرست [illegible] سپهسالار) (فهرست تذکره‌های فارسی در [illegible] ص ۷۲۴)

بزم آرای مؤلف سید علی بن محمود الحسینی. این کتاب را [illegible] قمری بنام [illegible] محمد عبدالرحیم خان بن بیرم خان خانخانان [illegible] و در آن تذکره شعرا است [illegible] (فهرست تذکره‌های فارسی در [illegible] ص ۱۱۴)

بزم [illegible] مؤلف سید محمد حسن خان (صنیع الدوله) (صمصام الملک) متخلص به تسلیم [illegible] نواب صدیق حسن خان (۱۲۴۸ / ۱۲۸۳ ق –) و در آن [illegible]
تذکره‌ای است که در ۱۲۹۷ هجری چاپ شده و شرح حال شعرا را در آن [illegible]
(فهرست تذکره‌های [illegible] ص ۱۰۷)

[illegible] اصفهان مؤلف [illegible] (۱۸۴۰ م – ۱۹۲۲ م) مترجم [illegible]
[illegible] (اهل [illegible]) آثار اصفهانی [illegible] ادبیات اصفهان [illegible]
– مؤلف شرح مسافرت [illegible] ۱۹۰۶ [illegible] – چاپ
۲۵۳ ص – قطع وزیری – چاپ اصفهان [illegible] (فهرست [illegible])

گلستان [illegible] مؤلف حاج میرزا [illegible] العابدین شیروانی [?] متخلص به [illegible]
(۱۱۹۴ ق – ۱۲۵۳ ق) [illegible] : [illegible] ۲۷ رجب ۱۲۴۸
قمری [illegible] محمد شاه قاجار [illegible]
[illegible] و ایران [illegible]
[illegible] و شرح حال بزرگان [illegible] . چاپ تهران ۱۳۲۱ قمری.
چاپ تهران ۱۳۴۲ ق – چاپ تهران ۱۳۷۸ قمری (ذریعه) (الجزء الاول [?] ص ۱۵)

گلستان [illegible] طیب الخاطر مؤلف شیخ احمد بن شیخ عبدالحسین بن شیخ محمد ابراهیم بروجردی
[illegible] در سال ۱۳۲۸ قمری
[illegible] (تاریخ علمای خراسان) [illegible]
[illegible]
حسن [illegible] عبدالحسین [illegible] احمد [illegible].

کمات لسقیان النواظر تتمه السلافة [illegible] تألیف حاج شیخ آقا [illegible] محمد حسین
برجندی متوفی هم ۱۱/۲/۱۳۲۶ برابر ۱۰ ج ۲ ۱۳۶۶ ق (نسخه‌ای [illegible] آستان قدس
ص ۳۵۰) (نسخه‌ای [illegible] ص ۱۹۰) (نسخه‌ای [illegible] ص ۱۵۰)

لئون گیش نویسنده آلفرد [illegible] مترجم ابراهیم [illegible] ج — [illegible] که در [illegible] شرایط [illegible] ج — [illegible] — [illegible]
قطع جیبی — چاپ ۱۳۴۵ ش (نسخه از روزنامه اطلاعات ش ۱۲۲۱۸ / ۸/۱۲/۴۵)

بازگشت از ویتنام نویسنده ژان لاکوتور — مترجم منوچهر [illegible] — موضوع جنگ ویتنام . این
کتاب مجموعه گزارشهای یک روزنامه‌نویس فرانسوی است که [illegible] به ویتنام کرده و در [illegible]
[illegible] و از [illegible] حوادث آنجا را [illegible] — انتشارات [illegible] — جیبی — ۲۱۶ ص

البلدان مؤلف احمد بن ابی یعقوب [illegible] (ابن واضح یعقوبی) — ۲۹۲ ق (وفات)
مترجم دکتر محمد ابراهیم آیتی [illegible] برجندی فرزند مرحوم شیخ محمد باقر (۱۳۳۳ ق برجند — تهران ۱۳۴۳ ش
[illegible] این کتاب به ذکر مطالب جغرافیائی می‌پردازد . ذکر منازل و فواصل . آب و هوا . محصولات — نژاد — مردم و [illegible]

قسمت مربوط به عرب البلدان نخست کتاب دخویه (۱۸۳۶ — ۱۹۰۹ م) خاورشناس هلندی سال ۱۸۹۰ م
به چاپ رسید . [illegible] به همت جوینبول مستشرق هلندی سال ۱۸۶۱ م در لیدن [illegible]
[illegible] به همت [illegible] سال ۱۸۹۱ م در لیدن به چاپ رسید و [illegible]
[illegible] دکتر محمد ابراهیم آیتی [illegible] سال ۱۳۴۲ ش در ۱۷+۲۱۲ ص
نشر ۱۷۰ انتشارات [illegible] ۲۸ مجموعه ایرانشناسی [illegible] به طبع رسید . ([illegible])

بنیاد دانش عرب از خاورشناس [illegible] نویسنده جرج سارتن امریکائی (۳۱ اوت ۱۸۸۴ — حدود
۱۹۵۶ م) مترجم دکتر [illegible] آل خاقانی (۱۲۹۲ ش — زنده) و [illegible] مجلس [illegible]
[illegible] منتشر گردید .

بنیاد دین و جامعه‌شناسی نویسنده دکتر [illegible] [illegible] . . . [illegible] این کتاب ادیان [illegible]
و جامعه‌شناسی و تاریخ ادیان ابتدائی و جامعه‌شناسی [illegible] و دین [illegible] در [illegible] این کتاب جامعه
شناسی علوم اجتماعی [illegible] و تاریخ جامعه‌شناسی و [illegible] تاریخ جامعه [illegible] — چاپ ۱۳۴۲ ش —
۲۷۲+۱۴ ص — تهران ناشر [illegible] — وزیری

بهارستان در تاریخ و رجال قاینات و قهستان مؤلف حاج شیخ محمد حسین آیتی برجندی
(تألیف ۱۳۱۰ [illegible] —) این کتاب [illegible] مقاله [illegible]

بزرگ و فراوان در عقب قهستان و در برابر شرح حال گلعذار جهرمی از بزرگان شعرا و نویسندگان و نصیحت‌های او
... چاپ تهران - ۳۹۳ ص - علاوه بر نسخه چاپی، یک نسخه خطی آن و جنگ‌هائی که به نسخه
خطی افزوده شده در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران موجود است (فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران مجلد
دهم ص ۱۹۴۲)

بهجة الشعرا — مؤلف محمد کاظم تبریزی (- ۱۳۱۵ ق) درباره شعرای
معاصر مؤلف - نسخه خطی آن نزد جعفر سلطان القرائی موجود است (وحید شماره ۸ سال ۲ مرداد ۴۴ ص ۲۹)
(تذکره‌نویسی فارسی در هند و پاکستان ص ۷۳۰)

بهارستان سخن — مؤلف میر عبدالرزاق ملقب به صمصام الدوله - تذکره شعرا - در ۱۱۹۰ ق تألیف
(تذکره‌نویسی فارسی در هند و پاکستان ص ۲۷۵)

بهجت سخن — تألیف ... حمیدی (۱۲۹۳ ش شیراز -) شاعر و گردآورنده
تذکره و شرح احوال شعرای نیم قرن اول هجری - چاپ اول ۱۳۴۴ ش - ۲۱۵ ص (اثر در دست)

بیاض ابراهیمی — مؤلف ابراهیم بن ... شیخی فارسی ملقب به ... (- ۱۲۱۰ ق)
... جلد است، جلد ۱ و ۲ ... جلد ... احوال ... جلد ۵ ... جلد ۶ ...
... جلد ۷ ... (فهرست کتابخانه ... پارس ج ۱ ص ۵۱)

بیان الادیان — نوشته ابوالمعالی محمد بن حسین علوی (- ۴۸۵ ق زنده بوده) نخستین
رساله فارسی در مذاهب و ملل و نحل که در سال ۴۸۵ قمری تألیف شده. چاپ نخست آن به اهتمام عباس اقبال
آشتیانی (... رمضان ۱۳۱۴ ق - ج ۲ / ۱۳۷۵ = ۱۳۳۴ ش) - ج ۴ + ۶۷ ص ... سال
۱۳۱۲ ش ... - چاپ دوم با حواشی و تعلیقات و ... به کوشش ... در چاپ اول ... از
!هاشم رضی (- ، ۱۳۴۲ ش - ۵۸۴ ص (اثر در دست)

بیان المحمود — مؤلف شاهزاده محمود میرزا پسر فتحعلی شاه قاجار (ربیع ۱۲ صفر ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ق)
مؤلف ... (مجمع محمود) تألیف کرده ... دوره ۹ مجلد است ... جلد نهم ... که نسخه خطی
آن ... ۸۹۵ ... در کتابخانه مجلس ... است ... احتیاط ... مؤلف ...
... تألیف ...)

پریشان نامه — مؤلف محمد ابراهیم ... ملقب به بدیع الملک و متخلص به ... فرزند مرحوم حاج
احمد خان ... (- ۱۴ مرداد ۱۳۲۰ ش برابر ۱۱ رجب ۱۳۶۰ قمری)
تذکره شعرای معاصر مؤلف است
(اثر از ... دانشمندان ... ایران ... جلد ۳ ص ۵۵۵)

پهلوی نامه (شاهنامه پهلوی) — میرزا حبیب الله ملک الشعرای شیرازی بن محمد حسن ...
(۱۲۷۲ ش شیراز -) ... آن ... تألیف ... از ...

و ضمنی ترجمهٔ قرآن منسوب به [illegible] است – بکوشش حبیب یغمائی (از دانشمندان و سخن‌سرایان فارس جلد ۵)

پهلوی‌نامه – سرایش میرزا رحیم صلحی خوانساری (۱۳۲۴/۲۵ ش) در این مثنوی از برای [illegible] اوضاع مملکت و [illegible] در اواخر [illegible] چاره‌جوئی [illegible] کرده [illegible] شعر [illegible] آورده و سرود [illegible] (اعلیحضرت رضاشاه کبیر) را بگوید [illegible] چاپ ۱۳۴۳ ق (نقل از تذکرهٔ شعرای خوانسار ص ۵۷)

سیری در شعر [illegible] (جلد اول تاریخ قلم و ادب ایران از [illegible] تا عهد [illegible] شاهنشاه محمدرضا شاه پهلوی از ۱۲۹۸ ش – ۱۳۲۹ ش) اثر طبع میرزا [illegible] گردآورنده [illegible] (رحیم [illegible]) این تاریخ ۱۲۰۰ بیت [illegible] [illegible] زابیات [illegible] در صد باهزار – چاپ اول – جلد اول ۱۳۳۷ ش – وزیری ۱۱۵+۱۲ ص – مصور (نقل از خود کتاب)

پیام [illegible] – نوشتهٔ فضل‌الله صبحی مهتدی داستانسرای معروف ایران فرزند محمد حسین کاشانی (– آبان ۱۳۴۱ ش) نویسنده در این کتاب [illegible] عبدالبهاء [illegible] عبدالبهاء [illegible] [illegible] در مراتب [illegible] شرح داده و نیز مؤلف [illegible] کتاب [illegible] [illegible] – چاپ اول ۱۳۳۵ ش – رقعی – ۲۶۸ ص – مصور – امیرکبیر
چاپ دوم ۱۳۴۴ ش – ۲۶۸ ص – مصور – رقعی – ناشر امیرکبیر (نقل از خود کتاب [illegible])

پیشوا و راهنمای بزرگ – نوشتهٔ سیف آزاد – این کتاب بمناسبت تشریف فرمائی حضرت والا [illegible] آقاخان امام محمود [illegible] سلطان محمد شاه بن علیشاه آقاخان ثانی ابن آقاخان اول) (۱۲۹۴ ق – ۵ شنبه ۱۳ ذی الحجه ۱۳۷۶ ق) رهبر فرقهٔ اسماعیلیه بایران نوشته و تاریخچهٔ آن فرقه و شرح حال است
چاپ ۱۳۲۹ ش – ۵۰ ص – ۳۷ تصویر – وزیری – سربی (نقل از خود کتاب)

پیشوایان مذهب بی‌ریشه – مؤلف دکتر منوچهر خدایار محبی – در زمان [illegible] شده. این کتاب بصورت پاورقی در مجلهٔ وحید [illegible] وحید [illegible] از شمارهٔ ۲۹ (اردیبهشت ۴۵) شروع و قسمت ۱۱ در شمارهٔ [illegible] (مهر ۴۵) بطبع رسیده و هنوز ادامه دارد (نقل از مجلهٔ وحید)

پیشوای هشتم شیعیان – نوشتهٔ محمد باقر ساعدی ابن حسین بن [illegible] خراسانی (۱۳۴۵ ق مشهد – زنده)
چاپ مشهد – ناشر [illegible] – ۳۷۷ ص – رقعی – چاپ ۱۳۴۴ ش

تاج المآثر – مؤلف صدر (تاج) الدین حسن بن محمد نظامی (النظامی) نیشابوری – در تاریخ قطب الدین ایبک و شمس الدین التمش از سلاطین دهلی است تا بین سنوات ۶۰۲–۶۱۴ این تاریخ بنام غیاث الدین ابوالمظفر محمد بن سام بن حسین غوری نخستین پادشاه خاندان ممالک غوری [illegible] (نقل از [illegible] مقالهٔ [illegible] صفحه ۹۱) نقل از (دانشکده ادبیات تهران [illegible] سال [illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۱۳۳۷ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۱۳۳۵ [illegible]

[illegible] ۱۳۴۴ [illegible] ۲۳۸ [illegible]